

QUICKSCAN WET NATUURBESCHERMING

HARREWEG 63

TE SCHIEDAM

Ecologie

Rapportage quickscan Wet natuurbescherming

Harreweg 63 te Schiedam

Opdrachtgever	Kragten Postbus 2309 5231 CH 's Hertogenbosch
Rapportnummer	16885.001
Versienummer	D2
Status	Eindrapportage
Datum	6 oktober 2021
Vestiging	Zuid-Holland Max Euwelaan 21-29 3062 MA Rotterdam 088 - 5001600 rotterdam@econsultancy.nl
Opsteller	Mevrouw K.J. van der Hulst, MSc
Paraaf	
Kwaliteitscontrole	Mevrouw A.M. Vergeer, MSc
Paraaf	

Kwaliteitszorg

Econsultancy is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is een vereniging van ecologische advies- en onderzoeksbureaus die werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte en die de belangen behartigt van groene adviesbureaus. Het Netwerk hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbers een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

Econsultancy werkt volgens een dynamisch kwaliteits- en milieusysteem, zoals beschreven in het kwaliteits- en milieuhandboek. Ons kwaliteits- en milieusysteem is gecertificeerd volgens de eisen in de NEN-EN-ISO 9001 en NEN-EN-ISO 14001.

Betrouwbaarheid

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde regelgeving ten aanzien van natuurwetgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten en het al dan niet voorkomen van soorten. De gebruikte informatie omtrent verspreiding van soorten is deels afkomstig uit de NDFF en mag niet zonder toestemming worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden. Econsultancy aanvaardt op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van mogelijke beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Econsultancy uitgevoerde onderzoek neemt.

In het algemeen kan gesteld worden dat een quickscan geldig is voor een periode van 2 tot 3 jaar, tenzij in deze periode de ecologische omstandigheden wezenlijk zijn veranderd en/of de Wet natuurbescherming, dan wel inzichten hieromtrent zijn gewijzigd. Bij uitstel van de uitvoering van een project met meer dan 3 jaar verdient het de aanbeveling de resultaten van de quickscan opnieuw te toetsen.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	1
2	GEBIEDSBESCHRIJVING	2
	2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving	2
	2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en voorgenomen ingrepen	6
3	ONDERZOEKSMETHODIEK	7
4	OVERZICHT VAN DE NATIONALE NATUURWETGEVING	8
	4.1 Zorgplicht	8
	4.2 Soortenbescherming	8
	4.3 Gebiedenbescherming	9
	4.4 Houtopstanden	10
5	AANGETROFFEN EN TE VERWACHTEN BESCHERMDE SOORTEN	11
	5.1 Vogels	11
	5.2 Overige broedvogels	14
	5.3 Vleermuizen	15
	5.4 Overige zoogdieren	16
	5.5 Reptielen, amfibieën en vissen	17
	5.6 Ongewervelden	19
	5.7 Vaatplanten	19
6	TOETSING AAN SOORTENBESCHERMING	20
	6.1 Broedvogels	20
	6.2 Vleermuizen	21
	6.3 Rugstreeppad	22
	6.4 Algemene grondgebonden zoogdieren en amfibieën	22
	6.5 Overige soort(groep)en	22
7	TOETSING AAN GEBIEDENBESCHERMING	23
	7.1 Natura 2000	23
	7.2 Natuurnetwerk Nederland	24
8	HOUTOPSTANDEN	25
9	SAMENVATTING EN CONCLUSIES	26

1 INLEIDING

Econsultancy heeft van Kragten opdracht gekregen voor het uitvoeren van een quickscan Wet natuurbescherming aan de Harreweg 63 te Schiedam.

De quickscan Wet natuurbescherming is uitgevoerd in het kader van de voorgenomen herontwikkeling van de onderzoekslocatie, alsmede een voorgenomen aanpassing van het bestemmingsplan.

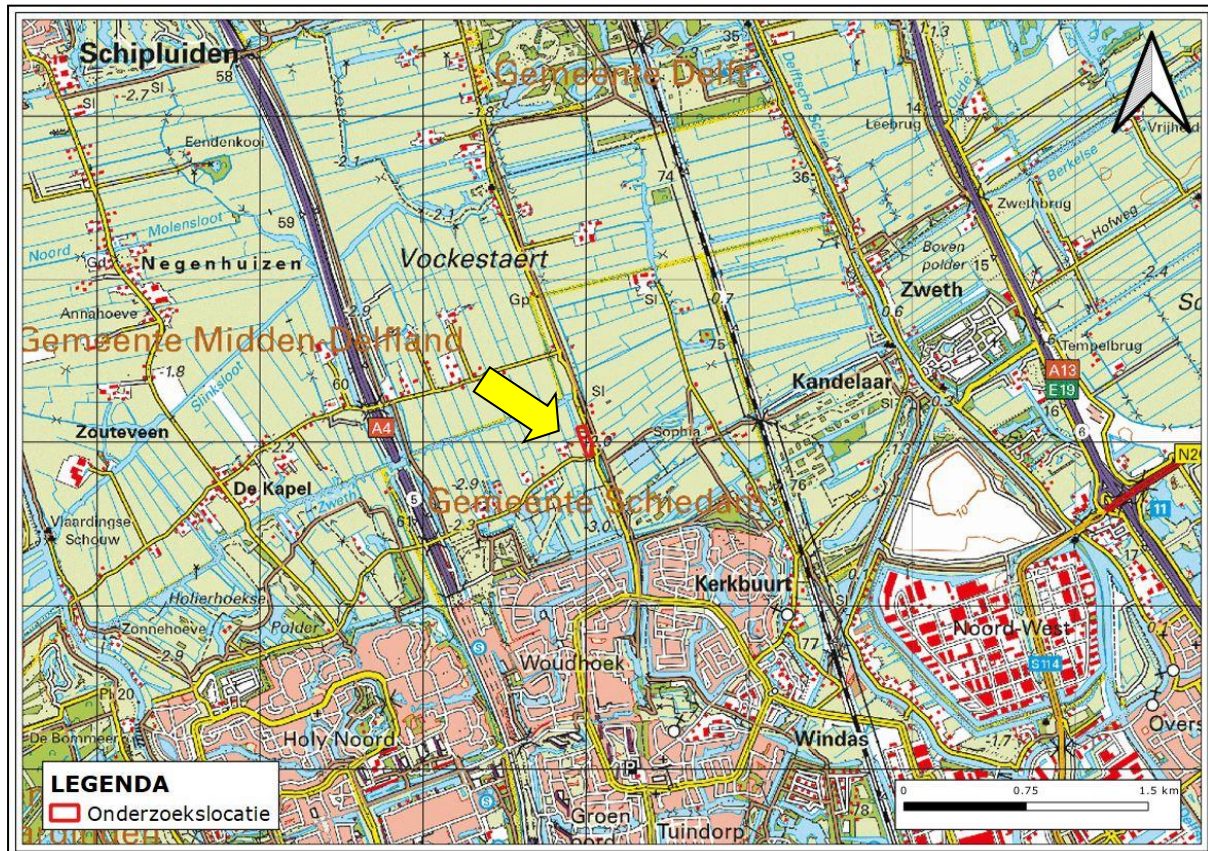
De quickscan Wet natuurbescherming heeft als doel in te schatten of er op de onderzoekslocatie planten- en diersoorten aanwezig of te verwachten zijn, die volgens de Wet natuurbescherming een beschermde status hebben en die mogelijk negatieve invloed kunnen ondervinden door de voorgenomen ingreep. Tevens is beoordeeld of de voorgenomen ingreep invloed kan hebben op Natura 2000-gebieden, houtopstanden die middels de Wet natuurbescherming zijn beschermd, of op gebieden die deel uitmaken van het Natuurnetwerk Nederland.

Econsultancy is lid van de branchevereniging "Netwerk Groene Bureaus" en werkt volgens de door het Netwerk opgestelde gedragscode en protocollen. In dat kader verklaart Econsultancy ten behoeve van de onderzoekslocatie niet eerder betrokken te zijn geweest voor ecologische advisering of ecologisch onderzoek.

2 GEBIEDSBESCHRIJVING

2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving

De onderzoekslocatie ($\pm 3.800 \text{ m}^2$) ligt aan de Harreweg 63, circa 4 kilometer ten noorden van de kern van Schiedam (figuur 1).

Figuur 1. Topografische ligging van de onderzoekslocatie.

De landelijk gelegen onderzoekslocatie is bebouwd met een woonhuis en vier bijbehorende opstallen. Het woonhuis (figuur 2, nummer 1) is opgetrokken uit baksteen, is twee verdiepingen en heeft een zadeldak met dakpannen in goede staat. Bij de kopgevels zijn overhangende kantpannen aanwezig. De daklijst omsluit de dakgoot.

In verbinding met het woonhuis, middels een glazen windscherm, staat een voormalige houten hooiberg die nu dienst doet als buitenterras met schoorsteen (figuur 2, nummer 2). Het dak bestaat uit riet. De hooiberg is aan drie zijdes open, de vierde zijde bestaat uit glas.

Ten oosten van de hooiberg staat een betimmerde schuur met zolder en een gelijkvloerse aanbouw (figuur 2, nummer 3). De schuur heeft een dak bestaande uit asbesthoudende platen en de aanbouw heeft een golfplaten dak. Het dak is niet betimmerd aan de binnenzijde. Aan de zuidzijde van de schuur is een open opslag aanwezig waar nu hooi in opgeslagen is.

Ten zuiden van de hooiberg staat een oudere schuur met zolder (figuur 2, nummer 4). De oudere schuur is opgetrokken uit baksteen en heeft een dakpannen dak. Het dak is niet betimmerd aan de binnenzijde. Aan de kopgevels zijn sierlijsten aanwezig.

Tenslotte betreft de meest zuidelijke opstal een nieuwere schuur gebouwd met oude balken en de fundatie van een voormalige opslagschuur (figuur 2, nummer 5). De wanden van de nieuwere schuur zijn van hout. Het dakpannen dak is betimmerd aan de binnenzijde.

Rondom de opstallen ligt grind en verharding met klinkers. Ten zuiden van de bebouwing ligt een begraasde weide met voornamelijk grassen en brandnetels. Ten noorden van de bebouwing ligt een tuin omgeven door een hek. In de tuin staan diverse (fruit)bomen. Rondom het perceel staan diverse korte bomenrijen van onder andere treurwilg, schietwilg en populieren. In het noordelijkste deel van de onderzoekslocatie ligt een kleine bosschage bestaande uit zwarte els, essen en grauwe abeel. De onderzoekslocatie wordt omzoomd door een watergang van maximaal 2 meter doorsnede met natuurlijke oevers. Vegetatie is aanwezig zowel op de oevers (gedomineerd door brandnetel) als in het water (voornamelijk riet).

De onderzoekslocatie wordt omgeven door weilanden en agrarische percelen. Op 50 meter ten oosten van de onderzoekslocatie staat een bomenrij, over de lengte van de Harreweg. Vergelijkbare boerenerven liggen in de directe omgeving van de onderzoekslocatie. Natuurgebied Schiedam Midden-Delfland ligt op 300 meter ten zuiden van de onderzoekslocatie. Op 2 kilometer ten noorden van de onderzoekslocatie ligt het Abtswoudse Bos West. De watergang gelegen rondom de onderzoekslocatie staat in verbinding met de Zweth, welke uitmondt in de Vlaardingervaart.

In figuur 2 is een luchtfoto van de onderzoekslocatie en de directe omgeving weergegeven. De figuren 3 t/m 23 geven een impressie van de onderzoekslocatie, middels foto's die zijn genomen tijdens het veldbezoek.

Figuur 2. Luchtfoto onderzoekslocatie en directe omgeving. 1 = woonhuis, 2 = houten hooiberg, 3 = betimmerde schuur, 4 = oudere schuur, 5 = nieuwere schuur.

Figuur 3. Oprit erf.

Figuur 4. Vooraanzicht woonhuis vanaf de oprit.

Figuur 5. Noordzijde van het woonhuis.

Figuur 6. Houten hooiberg.

Figuur 7. Betimmerde schuur (nummer 3) gezien vanaf de oprit.

Figuur 8. Binnenzijde betimmerde schuur.

Figuur 9. Hooibalen aan achterzijde betimmerde schuur.

Figuur 10. Oudere schuur (nummer 4).

Figuur 11. Detailfoto daklijst oudere schuur.

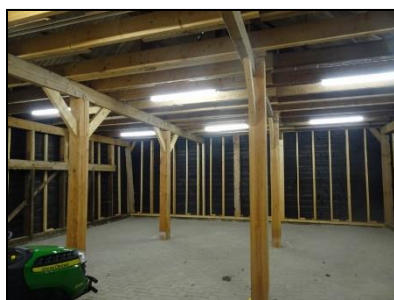
Figuur 12. Noordzijde oudere schuur.

Figuur 13. Zolder oudere schuur.

Figuur 14. Vooraanzicht nieuwere schuur (nummer 5).

Figuur 15. Binnenzijde nieuwere schuur.

Figuur 16. Overzichtsfoto van het weiland ten zuiden van de bebouwing.

Figuur 17. Zicht op de bebouwing vanaf het weiland.

Figuur 18. Zicht op de tuin ten noorden van het woonhuis.

Figuur 19. Bosschage in het noorden van de tuin.

Figuur 20. Watergang aan de westzijde van het perceel.

Figuur 21. Diverse bomen hangend over de watergang aan de westzijde van het perceel.

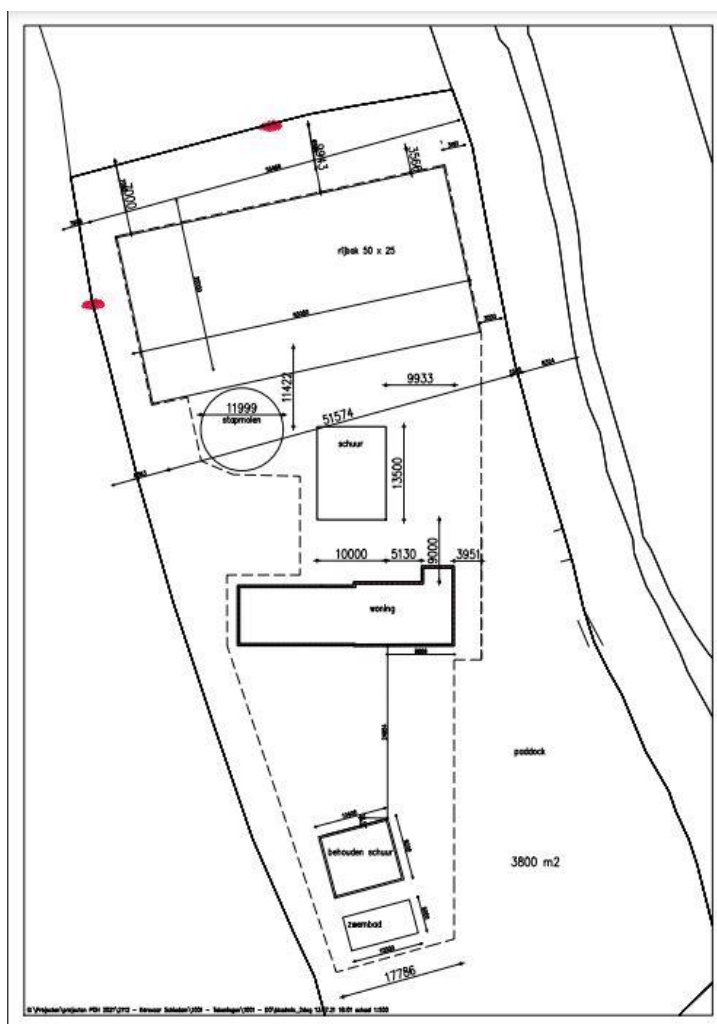
Figuur 22. Diverse bomen ter hoogte van het woonhuis aan de watergang.

Figuur 23. Zicht vanaf de oprit op fruitbomen en de (sterk begroeide) watergang aan de oostzijde van het perceel.

2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en voorgenomen ingrepen

De initiatiefnemer is voornemens om het bestemmingsplan aan te passen voor het bestemmingsvlak 'Wonen', waarbij meerdere bijgebouwen worden gesloopt (opstallen nummer 2 t/m 4) en nieuwe bijgebouwen, een paardenbak en stapmolen worden gerealiseerd (figuur 24). Daarnaast zullen ook de kastanjeboom ten noorden van het woonhuis en de kleine bosschage aan de westzijde van het woonhuis gekapt worden. Het woonhuis en opstal nummer 5 blijven behouden. Tevens worden de oprit en de bijbehorende bomen gehandhaafd.

Figuur 24. Planschets van de voorgenomen ontwikkeling.

3 ONDERZOEKSMETHODIEK

Het onderzoek is uitgevoerd middels het verrichten van een veldbezoek en een bureauonderzoek. Op deze wijze is inzicht verkregen in de aanwezigheid van geschikt habitat en de daarbij te verwachten beschermde soorten, gesitueerd op of nabij de onderzoekslocatie.

Het veldbezoek is afgelegd op 20 september 2021. Tijdens dit veldbezoek is de gehele onderzoekslocatie, alsmede de directe omgeving beoordeeld. Gedurende het veldbezoek is gelet op de mogelijke aanwezigheid van beschermde en bedreigde soorten op basis van het aanwezige habitat.

Vanwege de aanwezigheid van ondergrondse ruimten en/of zolders is er met behulp van onder andere een zaklantaarn gezocht naar de aanwezigheid van rust- voorplantingsplaatsen van vleermuizen, overige zoogdieren en vogels.

Verder is aan de hand van verspreidingsatlassen, andere standaardwerken en op basis van “expert judgement” nagegaan welke bijzondere planten- en diersoorten er voor kunnen komen op de onderzoekslocatie en zijn omtrent gebiedsbescherming gegevens van de provincie Zuid-Holland opgevraagd. Actuele verspreidingsgegevens van flora en fauna zijn uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) opgevraagd.

De quickscan Wet natuurbescherming is een toets van de ecologische potenties van de onderzoekslocatie en betreft geen volwaardig soort(en) specifiek onderzoek. Er zijn in het onderhavige onderzoek geen inventarisaties uitgevoerd van soorten en soortgroepen. Een ecologische inventarisatie bestaat meerdere veldbezoeken gedurende de voor de soortgroep meest gunstige periode van het jaar.

4 OVERZICHT VAN DE NATIONALE NATUURWETGEVING

Dit hoofdstuk geeft achtergrondinformatie over de natuurwetgeving waaraan de voorgenomen ingreep op de onderzoekslocatie wordt getoetst. Er wordt een globale toelichting gegeven ten aanzien van potentiële overtredingen van de Wet natuurbescherming bij de meest voorkomende soorten en soortgroepen. Dit hoofdstuk is niet toegespitst op de situatie op de onderzoekslocatie, maar geeft enkel een beschrijving van de vigerende wetgeving. De Wet natuurbescherming is gericht op:

- het beschermen en ontwikkelen van de natuur, mede vanwege de intrinsieke waarde en het behouden en herstellen van de biologische diversiteit;
- het doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de natuur ter vervulling van maatschappelijke functies;
- het verzekeren van een samenhangend beleid gericht op het behoud en beheer van waardevolle landschappen, vanwege hun bijdrage aan de biologische diversiteit en hun cultuurhistorische betekenis, mede ter vervulling van maatschappelijke functies.

De bevoegdheid voor het verlenen van ontheffingen en vrijstellingen bij soortenbescherming ligt grotendeels bij de provincies. De provincie is bevoegd gezag voor de toetsing van handelingen met mogelijke gevolgen voor beschermde dier- en plantensoorten (de soortenbeschermingsbepalingen) én voor Natura 2000-gebieden (de gebiedenbeschermingsbepalingen). Alleen bij ruimtelijke ingrepen waarmee grote nationale belangen zijn gemoeid, blijft het Rijk bevoegd gezag.

4.1 Zorgplicht

Het eerste artikel in de Wet natuurbescherming heeft betrekking op de zorgplicht en heeft betrekking op het voorkomen of beperken van schade aan soorten en gebieden, voor zover deze niet middels overige verbodsbepalingen zijn gereguleerd. Het gaat daarbij in de praktijk vooral om minder streng beschermde soorten, waarbij het onnodig doden, verwonden of beschadigen dient te worden vermeden.

In bijlage 1 wordt dit artikel nader toegelicht.

4.2 Soortenbescherming

Bij een quickscan wordt in beeld gebracht of er (potentiële) vaste rust- of voortplantingsplaatsen aanwezig zijn van de soorten uit de verschillende beschermingsregimes. Vervolgens wordt beoordeeld of de voorgenomen ingreep verstorend kan zijn en of nader onderzoek noodzakelijk wordt geacht.

De Wet natuurbescherming onderscheidt beschermingsregimes voor soorten op grond van internationale verdragen, aangevuld met soorten die vanuit een nationaal oogpunt beschermd worden. Hierdoor zijn er in de Wet natuurbescherming drie verschillende verbodsartikelen per categorie soorten;

- soorten van de Vogelrichtlijn (*artikel 3.1*);
- soorten van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (*artikel 3.5*);
- andere soorten (*artikel 3.10*).

In bijlage 1 worden deze artikelen nader toegelicht.

4.3 Gebiedenbescherming

Indien een plangebied in of nabij een beschermd gebied is gelegen, dan dient te worden bepaald of er een (extern) effect valt te verwachten. Het gaat daarbij om Natura 2000-gebieden en gebieden behorend tot het Natuurnetwerk Nederland.

4.3.1 Natura 2000

Natura 2000 is de benaming voor een Europees netwerk van natuurgebieden waarin belangrijke flora en fauna voorkomen, gezien vanuit een Europees perspectief. Met Natura 2000 wil men deze flora en fauna duurzaam beschermen. De staatssecretaris van Economische Zaken heeft voor Nederland ruim 160 Natura 2000-gebieden aangewezen. Gezamenlijk hebben ze een oppervlak van ruim 1,1 miljoen hectare. Ze maken deel uit van een samenhangend netwerk van natuurgebieden in de Europese Unie die zijn aangewezen op grond van de vogelrichtlijn en habitatrichtlijn. Het doel van Natura 2000 is het keren van de achteruitgang van de biodiversiteit.

Binnen een gebied kan spanning optreden tussen economie en ecologie. In een zogenaamd beheerplan leggen Rijk en provincies vast welke activiteiten, op welke wijze mogelijk zijn. Uitgangspunt is steeds het realiseren van ecologische doelen met respect voor en in een zorgvuldige balans met wat particulieren en ondernemers willen. Het opstellen gebeurt daarom in overleg met alle direct betrokkenen, zoals beheerders, gebruikers, omwonenden, gemeenten, natuurorganisaties en waterschappen. Samen geven ze invulling aan beleven, gebruiken en beschermen. Daar draait het om in de Nederlandse Natura 2000-gebieden (bron: Regiegroep Natura 2000).

Het is verboden zonder vergunning van gedeputeerde staten een project te realiseren dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied. (artikel 2.7, lid 2).

Handelingen die een negatieve invloed hebben op Natura 2000-gebieden, worden slechts onder strikte voorwaarden toegestaan. Een vergunning is vereist. Door middel van het Nederlandse vergunningstelsel wordt een zorgvuldige afweging gewaarborgd. De vergunningen zullen beoordeeld en afgegeven worden door de desbetreffende provincie.

4.3.2 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied.

Het Natuurnetwerk Nederland bestaat uit:

- bestaande natuurgebieden, waaronder de 20 Nationale Parken;
- gebieden waar nieuwe natuur aangelegd wordt;
- landbouwgebieden, beheerd volgens agrarisch natuurbeheer;
- ruim 6 miljoen hectare grote wateren: meren, rivieren, de Noordzee en de Waddenzee;
- alle Natura 2000-gebieden.

Conform artikel 1.12 van de Wet natuurbescherming dragen gedeputeerde staten in hun provincie zorg voor de totstandkoming en instandhouding van een samenhangend landelijk ecologisch netwerk, genaamd 'Natuurnetwerk Nederland'. Zij wijzen daartoe in hun provincie gebieden aan die tot dit netwerk behoren.

De planologische begrenzing en beschermingsregimes van het Natuurnetwerk Nederland loopt via het traject van de provinciale ruimtelijke structuurvisies en verordeningen.

4.4 Houtopstanden

De bescherming van houtopstanden conform hoofdstuk 4 van de Wet natuurbescherming heeft als doel om het aanwezige areaal bos in Nederland te behouden. Onder houtopstanden vallen alle zelfstandige eenheden van bomen, boomvormers of struiken van een oppervlakte van tien are of meer of rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat. In bijlage 1 (tabel VI) worden de regels nader toegelicht.

Wanneer houtopstanden geveld worden, niet vallende onder artikel 4.1 van de Wet natuurbescherming, geldt een meldingsplicht bij Gedeputeerde Staten van desbetreffende provincie (artikel 4.2 Wnb). Op basis van deze melding wordt door de provincie beoordeeld of de voorgenomen velling aanvaardbaar is in het kader van natuur- en landschapswaarden. Indien er geen bezwaar is om de houtopstanden te kappen, verplicht artikel 4.2 van de Wet natuurbescherming om binnen 3 jaar na het vellen of tenietgaan van de houtopstand op dezelfde grond houtopstanden opnieuw aan te planten. Er geldt een algehele vrijstelling van de herplantplicht voor houtopstanden die gekapt worden in het kader van natuurbeheer en natuurbehoud.

Indien bij de voorgenomen ontwikkeling herplantplicht geldt, maar niet voldaan kan worden aan de herplantplicht op de projectlocatie zelf, dan dient een ontheffing aangevraagd te worden met betrekking tot de herplantplicht bij de desbetreffende provincie. De provincie toetst vervolgens of voldaan wordt aan de bij de provinciale verordening gestelde regels voor herbeplanting op andere perceelsgronden. Deze regels hebben onder andere betrekking op de kwaliteit, oppervlakte en locatie van de andere grond en de natuurwaarde van de te vellen houtopstand. Tevens kan ontheffing verleend worden van herplantplicht ter plaatse, indien gewerkt wordt via een door het ministerie goedgekeurde gedragscode die gebruikt mag worden door een van de betrokken partijen voor een wijze van vellen en een wijze van herplanten.

5 AANGETROFFEN EN TE VERWACHTEN BESCHERMDE SOORTEN

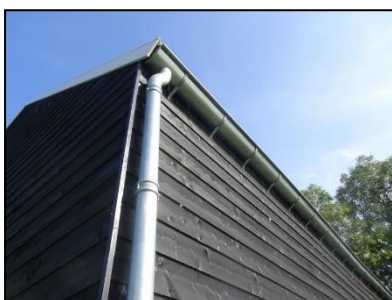
Het voorkomen van planten- en diersoorten in een gebied wordt mede bepaald door de aanwezigheid van geschikt leefgebied. Een soort kan in zijn leefgebied gebruik maken van verschillende plekken om te verblijven. Al deze plekken (biotopen) kunnen een bepaalde functie voor de soort vervullen. In dit hoofdstuk wordt op basis van het aanwezige habitat / verblijfsmogelijkheden samen met verspreidingsgegevens beschreven welke beschermde soorten binnen de onderzoekslocatie kunnen voorkomen. Afhankelijk van de soort wordt ingegaan op de potentiële aanwezigheid van vaste rust- of voortplantingsplaatsen, foerageergebied en verbindingroutes. Tevens wordt beoordeeld of de voorgenomen plannen een negatief effect kunnen hebben op de mogelijk aanwezige beschermde soorten. In hoofdstuk 6 wordt beschreven welke juridische implicaties dit voor het project heeft.

5.1 Vogels

5.1.1 Broedvogels categorie 1-4 (nesten jaarrond beschermd)

Deze categorie betreft broedvogels waarvan de nesten ook beschermd zijn op het moment dat ze niet voor de voortplanting in gebruik zijn (categorie 1-4 broedvogelsoorten). Volgens de verspreidingsgegevens van de NDFF zijn in de afgelopen 5 jaar binnen enkele kilometers van de onderzoekslocatie vogelsoorten waargenomen waarvan de nestlocaties jaarrond beschermd zijn. Deze categorie 1-4 broedvogelsoorten zijn: gierzwaluw, huismus, slechtvalk, steenuil, kerkuil, boomvalk, buizerd, havik, ransuil, sperwer, wespandief, grote gele kwikstaart, ooievaar en roek.

De **gierzwaluw** is een koloniebroeder die in Nederland gebonden is aan gebouwen als broedlocatie. De gierzwaluw maakt gebruik van kleine holtes in de bebouwing. Nestlocaties van gierzwaluwen bevinden zich op minimaal 3 meter hoogte en vereisen een vrije aanvliegroute. Bij opstal nummer 1 t/m 4 zijn geen (sporen van) nesten waargenomen bij of onder het dak. Bij deze opstallen ontbreekt tevens dakbeschot, waardoor geen ruimtes direct onder het dak aanwezig zijn. Het woonhuis (nummer 1) heeft een dakpannen dak met overhangende nok- en kantpannen. De nieuwere schuur (nummer 5) heeft een voorgehangen dakgoot en openingen aan het dak. Tevens is nestmateriaal zichtbaar tussen het dakbeschot en het dakpannen dak, wat erop duidt dat de ruimte tussen het dak en het dakbeschot door vogels als broedlocatie wordt gebruikt (figuur 25 t/m 27). Het woonhuis en de nieuwere schuur zullen niet aangetast worden door de voorgenomen ingreep (hoofdstuk 6).

Figuur 25. Achterzijde nieuwe schuur (nummer 5), zichtbaar is de voorgehangen dakgoot.

Figuur 26. Zicht vanuit de schuur op het dakbeschot en de dakpannen met openingen naar buiten.

Figuur 27. Detailfoto van het dakbeschot met nestmateriaal tussen het dakbeschot en het dak.

De **huismus** is tevens een koloniebroeder die gebonden is aan bebouwing. De huismus maakt gebruik van nissen in het dak, onder dakpannen of andere geschikte invliegopeningen, zoals gaten en kieren, om te broeden. Tijdens het veldbezoek zijn individuen waargenomen in de bomen grenzend aan de boerderij ten zuiden van de onderzoekslocatie. Deze individuen zijn ook in een vlucht naar het

noorden waargenomen. Op de onderzoekslocatie zijn de individuen niet waargenomen, wel is echter nestmateriaal onder het dak van de nieuwere schuur (nummer 5) waargenomen. Het dak van het woonhuis (nummer 1) is door de aanwezigheid van dakpannen tevens geschikt als broedlocatie. Het woonhuis en de nieuwere schuur zullen niet aangetast worden door de voorgenomen ingreep (hoofdstuk 6). De overige bebouwing bevat geen geschikte ruimtes en ontbreken sporen van nesten waarvoor broedlocaties van huismus uitgesloten zijn (zie vorige paragraaf).

De **steenuil** heeft de voorkeur voor kleinschalige cultuurlandschappen. De steenuil is een hollenbroeder die onder andere bebouwing, nestkasten en holle bomen gebruikt als broedlocatie. Volgens de verspreidingsgegevens van de NDFF is de steenuil meermaals waargenomen rondom de boerderij aan de Woudweg 2, direct ten oosten van de onderzoekslocatie. Deze waarnemingen duiden erop dat een broedlocatie aanwezig is bij de Woudweg 2. Op de onderzoekslocatie zijn geen sporen van uilen waargenomen. Alle opstallen zijn geïnspecteerd en er zijn geen braakballen, prooien, (sporen van) nesten of nestkasten aangetroffen. Bij gebruik van bebouwing door een uil als vaste rustplaats of broedlocatie zijn vrijwel altijd braakballen op uitwerpselen te vinden. Het wordt daarmee niet aanneemelijk geacht dat de steenuil een broedlocatie op de onderzoekslocatie heeft. Wel maakt de steenuil mogelijk gebruik van de onderzoekslocatie als foerageergebied. De huidige staat van de onderzoekslocatie komt overeen met het voorkeurshabitat van de steenuil: kleinschalig cultuurlandschap met begraasde weilanden en kleine structuren zoals bomenrijen, hekjes en paaltjes. In de nieuwe situatie zal het terrein een vergelijkbare functie hebben. De weide zal in gebruik genomen worden en een deel van het perceel zal ingericht worden als paardenbak. Drie opstallen zullen gesloopt worden en als tuin ingericht, waardoor het totale oppervlak onbebouwd nagenoeg gelijk blijft. De omliggende percelen zijn tevens net zo geschikt als foerageergebied. Gelet hierop wordt geen effect op potentieel aanwezig foerageergebied verwacht. Nader onderzoek naar de steenuil wordt niet noodzakelijk geacht.

De **kerkuil** broedt typerend in schuren op boerderijerven. De kerkuil is meermaals in het buitengebied van Midden Delfland waargenomen. De opstallen zijn geïnspecteerd op gebruikssporen van uilen (zowel op de zolder/vloer als op de steunbalken) en geschikte nestlocaties, deze zijn niet waargenomen (zie vorige paragraaf). Daarnaast ontbreken voldoende grote invliegopeningen in de opstallen. Nader onderzoek naar de kerkuil wordt niet benodigd geacht.

De **boomvalk**, **buizerd**, **havik**, **ransuil**, **sperwer** en **wespendief** zijn roofvogels die broeden in bossen of halfopen landschappen, vaak hoog in een boomkruin. Hierbij maken deze vogels gebruik van oude kraaien- of eksternesten als broedlocatie. In een plataan bij de oprit zit een groot nest, vermoedelijk een kraaiennest (figuur 28 en 31). Het veldbezoek is uitgevoerd buiten het broedseizoen van bovenstaande soorten. Mogelijk maakt een roofvogel gebruik van dit nest om te broeden. Tijdens het veldbezoek is een foeragerende buizerd waargenomen boven het agrarische perceel direct ten noorden van de onderzoekslocatie. Gebruik van het nest door een buizerd of een havik kan uitgesloten worden omdat buizerds- en haviksnesten typerend een meter doorsnede zijn. De wespandief kan ook uitgesloten worden omdat de wespandief niet in regio Rotterdam tot broeden komt (SOVON). De boomvalk, ransuil en sperwer zijn volgens het uitvoerportaal van de NDFF in de omgeving waargenomen en maken tevens gebruik van oude kraaiennesten. De bomen van het nest blijft behouden, echter kunnen de werkzaamheden potentieel verstrend werken wanneer deze binnen het broedseizoen worden uitgevoerd (hoofdstuk 6).

Daarnaast is in het meest noordelijke deel van het perceel een grauwe abeel en es met daaronder vele poepsporen en diverse grotere en kleinere veren aangetroffen, wat erop wijst dat daar een plukplaats van een roofvogel aanwezig is (figuur 29 t/m 31). Aangezien de bosschage intact blijft wordt verstoring van de plukplaats niet aanneemelijk geacht en in de omgeving zijn daarnaast voldoende alternatieven aanwezig. Ten aanzien van de plukplaats zijn geen vervolgstappen benodigd.

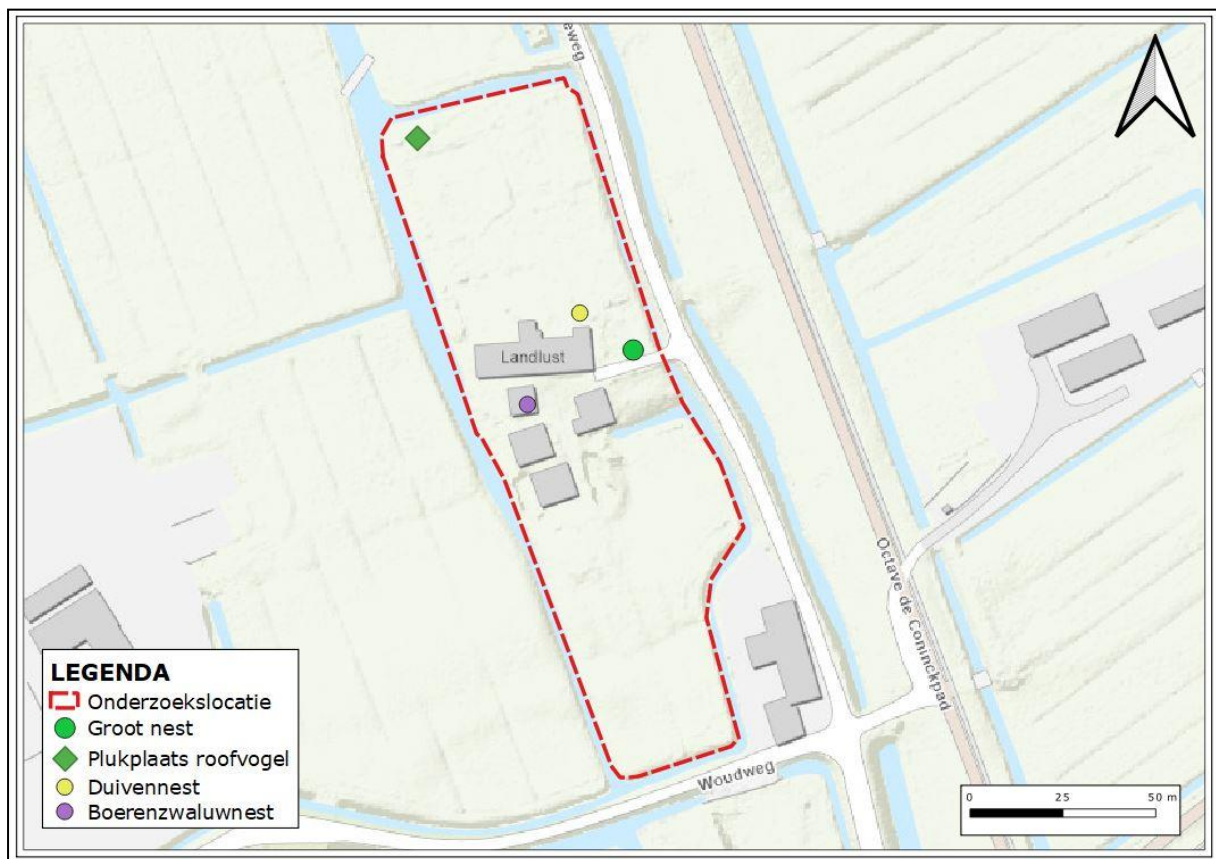
Figuur 28. Plataan bij de oprit met groot nest.

Figuur 29. Zicht op het grote nest (circa 50-60 centimeter doorsnede).

Figuur 30. Voet van es en grauwe abeel met poepsporen en verenresten van prooien.

Figuur 31. Topografische kaart met overzicht van de locaties van de vogelnesten en de plukplaats.

De **slechtvalk** broedt enkel op hoge stenige bebouwing, zoals torens, kantoorgebouwen en fabrieksschoorstenen. Dit is niet aanwezig op de onderzoekslocatie en in de directe omgeving, waardoor het redelijkerwijs uit te sluiten is dat deze soort broedt op de onderzoekslocatie en een negatief effect ondervindt van de voorgenomen ingreep.

De **grote gele kwikstaart** broedt het liefst bij stromend water in vegetatie of structuren die beschutting bieden zoals sluizen of boomstammen. De watergang rondom de onderzoekslocatie is sterk begroeid met riet, heeft overhangende boomstronken en bevat stromend water. Tijdens het veldbezoek

zijn geen individuen waargenomen. De waarnemingen van het NDFF uitvoerportaal van de grote gele kwikstaart rondom de onderzoekslocatie zijn gedaan in de periode tussen oktober en februari. Deze waarnemingen zijn allemaal gedaan buiten het broedseizoen van de soort. De grote gele kwikstaart is buiten het broedseizoen door vrijwel heel Nederland te vinden, maar broedt met name in het westen en bij specifieke kernen. Het wordt aannemelijk geacht dat de individuen nabij de onderzoekslocatie hier niet tot broeden komen. Nader onderzoek ten aanzien van de grote gele kwikstaart wordt niet nodig geacht.

De **ooievaar** broedt op hoge, torenvormige locaties, bijvoorbeeld bovenop nestpalen, op kerken, of in hoogspanningsmasten. De bebouwing is niet torenvormig en dergelijke structuren zijn ook niet aanwezig in de directe omgeving van de onderzoekslocatie. Er zijn geen nesten of nestsporen van de ooievaar aangetroffen nabij de onderzoekslocatie. Het gebruik van de onderzoekslocatie als broedlocatie voor de ooievaar kan hiermee uitgesloten worden en een nader onderzoek is niet benodigd.

De **roek** is een koloniebroeder die broedt in de toppen van hoge bomen. Roekenkolonies bevinden zich vaak in bosschages en bomenrijen met hoge bomen gelegen langs lijnvormige structuren zoals snelwegen of treinsporen. Er zijn geen clusters van grotere nesten in de bomen op de onderzoekslocatie waargenomen. Het gebruik van de onderzoekslocatie als broedlocatie voor de roek kan hiermee worden uitgesloten en een nader onderzoek wordt niet benodigd geacht.

5.1.2 Broedvogels categorie 5 (nesten in sommige gevallen jaarrond beschermd)

De broedvogels waarvan het nest in uitzonderlijke gevallen eveneens jaarrond is beschermd, zijn voornamelijk holenbroeders zoals spechten en mezen, of makers van grote nesten zoals ekster en zwarte kraai. Voor de vogelsoorten in deze categorie geldt een jaarronde nestbescherming enkel bij ecologisch zwaarwegende redenen. Tijdens het veldbezoek is op de onderzoekslocatie een nest van een boerenwaluw waargenomen onder het dak van de hooiberg (figuur 31 en 32). Tevens zijn individuen van pimpelmees en ekster waargenomen op de onderzoekslocatie. In de directe omgeving van de onderzoekslocatie is voldoende broedgelegenheid voor categorie 5 broedvogel soorten, indien zij in de omgeving zouden willen nestelen. Er zijn derhalve geen bijzondere ecologische omstandigheden die rechtvaardigen dat eventueel aanwezige nesten van genoemde soorten op de onderzoekslocatie een jaarrond beschermde status zouden moeten hebben. Het kan voorkomen dat op een later moment nesten alsnog worden aangetroffen op onderzoekslocatie. Het werken buiten het broedseizoen is voldoende om overtreding van de Wet natuurbescherming te voorkomen (zie hoofdstuk 6).

Figuur 32. Boerenwaluwnest onder de hooiberg (schuur nummer 2).

5.2 Overige broedvogels

In de linde ten noorden van het woonhuis is een duivennest waargenomen, waarschijnlijk behorend tot een houtduif (figuur 31). Onder de nok van het dak van de oudere schuur (nummer 3) en aan de buitenmuur van het woonhuis (nummer 1) zijn poepsporen waargenomen die duiden op de slaapplek van boomkruipers. De bebouwing en/of beplanting op de onderzoekslocatie kan nestgelegenheid bieden aan algemene broedvogelsoorten zoals kauw en houtduif. De nesten van deze soorten zijn alleen beschermd op het moment dat ze als zodanig in gebruik zijn. Overtredingen van de verbodsbepaling uit de Wet natuurbescherming zijn te voorkomen (zie hoofdstuk 6).

5.3 Vleermuizen

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF is de onderzoekslocatie gelegen in een deel van Nederland waar de volgende vleermuissoorten kunnen voorkomen: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis, tweekleurige vleermuis en watervleermuis. De volgende soorten kunnen op basis van de verspreidingsatlassen van de Zoogdiervereniging worden toegevoegd aan de gegevens uit NDFF: meervleermuis en gewone grootoorvleermuis.

Verblijfplaatsen op de onderzoekslocatie

Het woonhuis (nummer 1) is in potentie geschikt als vleermuisverblijfplaats door de aanwezigheid van overhangende kantpannen bij de kopgevels en incidentele openingen bij het dak en de loodslabben rondom de ramen. De opstallen (nummer 3 t/m 5) hebben ruimte tussen de dakpannen en houten dakspanten of bij de daklijsten waar vleermuizen tussen kunnen kruipen of aan kunnen hangen (figuur 33 t/m 38). De hooiberg (nummer 2) is ongeschikt als vleermuisverblijfplaats door het ontbreken van geschikte hangplekken en/of ruimtes. Nader onderzoek is benodigd voor de opstallen die verwijderd gaan worden, opstal 3 en 4 (hoofdstuk 6).

Figuur 33. Opening onder daklijst van betimmerde schuur (nummer 3).

Figuur 34. Andere opening onder daklijst bij betimmerde schuur (nummer 3).

Figuur 35. Ruimte tussen de nok en de binnenzijde van het dak bij betimmerde schuur (nummer 3).

Figuur 36. Ruimte tussen dakgoot en daklijst bij oude schuur (nummer 4).

Figuur 37. Dak en openingen aan het dak zichtbaar bij de oude schuur (nummer 4).

Figuur 38. Ruimte onder de dakrand en opening naar onder de betimmering zichtbaar bij de nieuwe schuur (nummer 5).

De aanwezige bomen op de onderzoekslocatie zijn onderzocht op holtes, spleten en/of loshangend schors, die kunnen dienen als potentiële vaste rust- of voortplantingsplaats voor boombewonende vleermuizen. Enkel de twee eerste bomen grenzend aan de doorgaande weg, aan het begin van de oprit (linde en gewone es), konden niet volledig geïnspecteerd worden. Deze bomen zullen behouden blijven. Indien het planvoornemen wijzigt en deze bomen gekapt gaan worden is een aanvullende inspectie op vleermuisgeschiktheid nodig in de winterperiode, wanneer deze bomen niet meer in blad staan. Bij alle overige bomen zijn vleermuisgeschikte holtes, openingen of spleten niet aangetroffen en daarmee zijn verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen uit te sluiten.

Verblijfplaatsen buiten de onderzoekslocatie

Het is door de onderlinge afstand tot de bebouwing in de omgeving niet aannemelijk dat er in de directe invloedssfeer van de onderzoekslocatie potentiële verblijfplaatsen aanwezig zijn die negatieve invloed kunnen ondervinden van de werkzaamheden.

Foerageerhabitat

De onderzoekslocatie zal, gelet op het aanwezige habitat gebruikt kunnen worden door in de omgeving verblijvende vleermuizen als onder andere de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en gewone grootoorvleermuis om te foerageren. De plannen zullen echter geen aantasting van belangrijk foerageerhabitat vormen. Door de voorgenomen ingreep zal het aanbod van foerageermogelijkheden niet in het geding komen. De te verwijderen opstallen en verharding worden vervangen door tuin, waardoor het aanbod aan foerageermogelijkheid toeneemt. Tevens is in de directe omgeving meer geschikt foerageerhabitat voor vleermuizen aanwezig. Het betreft de omliggende boerderijen met bosschages, watergangen en tuinen.

Vliegroutes

Vleermuizen maken veelal gebruik van lijnvormige (donkere) landschapselementen als houtsingels, beken en lanen om zich te verplaatsen tussen verblijfplaatsen en foerageergebieden. De watergangen rondom de onderzoekslocatie blijven volledig behouden. Enkele bomen hangend over de watergang zullen gekapt worden, echter zal de functie van de watergang als potentiële vliegroute daardoor niet beperkt worden. Doordat dergelijke lijnvormige elementen verder ontbreken op de onderzoekslocatie, worden er geen potentiële vliegroutes verstoord.

5.4 Overige zoogdieren

Alle zoogdieren in Nederland zijn beschermd. Voor sommige algemeen voorkomende soorten geldt een provinciale vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling. Op deze wijze is er onderscheid te maken in streng beschermde en minder streng beschermde soorten.

Streng beschermde soorten

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF en Broekhuizen et al. (2016) ligt de onderzoekslocatie binnen het verspreidingsgebied van het volgende streng beschermde grondgebonden zoogdier: de tweekleurige bosspitsmuis.

De **tweekleurige bosspitsmuis** komt in graslanden en bossen voor, met als voornaamste vereiste dat bodembedekkende vegetatie aanwezig is. Voorbeelden hiervan zijn hoog grasland, varenbossen, akkers, bermen en tuinen. Gelet op de verspreidingsgegevens van de NDFF betreffen waarnemingen van de tweekleurige bosspitsmuis in de omgeving van de onderzoekslocatie zeer waarschijnlijk individuen van de gewone bosspitsmuis. Deze twee soorten zijn op uiterlijk niet te onderscheiden. Het verspreidingsgebied van de gewone bosspitsmuis beslaat grofweg de rivierendelta van Nederland en de tweekleurige bosspitsmuis hoger gelegen zandgronden. De gewone bosspitsmuis geniet geen

streng beschermde status. Nader onderzoek naar de tweekleurige bosspitsmuis wordt niet benodigd geacht.

Licht beschermde soorten

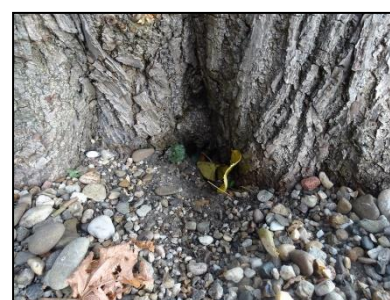
De onderzoekslocatie vormt geschikt habitat voor algemene grondgebonden zoogdieren. Tijdens het veldbezoek zijn molshopen aangetroffen in het grasveld (figuur 39). Mollen genieten geen bescherming onder de Wet natuurbescherming. Daarnaast is onder een linde naast het woonhuis een kleine tunnel tussen de wortels waargenomen, die mogelijk gebruikt wordt door kleine muizensoorten (figuur 40 en 41). Voor algemene grondgebonden zoogdieren, zoals konijnen en egels, geldt in de provincie Zuid-Holland een algehele vrijstelling, mits de zorgplicht in acht genomen wordt (zie hoofdstuk 6).

Figuur 39. Molshoop in het grasveld.

Figuur 40. Linde bij het woonhuis met opening aan de voet.

Figuur 41. Detailfoto opening (circa 2 centimeter doorsnede). Loopt door in een tunneltje.

5.5 Reptielen, amfibieën en vissen

Reptielen

Reptielen stellen specifieke eisen aan de habitat die betrekking hebben op verschillende factoren. Op de onderzoekslocatie is geen geschikt habitat voor reptielen aanwezig. Volgens gegevens van de NDFF zijn er in de afgelopen 5 jaar in de omgeving van de onderzoekslocatie ook geen beschermde reptielen waargenomen. Het is derhalve redelijkerwijs uit te sluiten dat de onderzoekslocatie in gebruik is door reptielen.

Amfibieën

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF is de onderzoekslocatie gelegen in een deel van Nederland waar de volgende beschermde amfibieënsoort is waargenomen: de rugstreeppad. Doordat wateroppervlakten als poelen, sloten en plassen op de onderzoekslocatie ontbreken zijn voortplantingsmogelijkheden voor amfibieën uitgesloten. Op 1,6 kilometer ten noorden van de onderzoekslocatie zijn twee rugstreeppadden ter plaatse waargenomen, in een watergang welke in verbinding staat met de watergangen op de onderzoekslocatie. De watergang rondom de onderzoekslocatie is marginaal geschikt als voortplantingswater en de onderzoekslocatie vormt daarmee geen geschikt landhabitat. Echter kan door de voorgenomen ingreep gunstige omstandigheden voor rugstreeppad ontstaan. Indien bij de sloop en aanlegwerkzaamheden zandhopen ontstaan bestaat de kans dat rugstreeppadden aangetrokken zullen worden naar de onderzoekslocatie (zie hoofdstuk 6).

Incidenteel kunnen algemene soorten als bruine kikker en gewone pad beschutting vinden tussen de beplanting en onder de opgeslagen materialen in het noordelijke deel van de onderzoekslocatie. De watergang rondom de onderzoekslocatie kan voortplantingsmogelijkheden bieden aan beide soorten, die tevens onaangetast blijft. Voor de mogelijk incidenteel te verwachten soorten geldt een algehele vrijstelling van de Wet natuurbescherming (zie hoofdstuk 6).

Vissen

Vanwege het ontbreken van oppervlaktewater op de onderzoekslocatie kan deze soortgroep buiten beschouwing worden gelaten. De naastgelegen watergang zal niet aangetast worden door de voorgenomen ingreep.

5.6 Ongewervelden

Libellen

Er zijn slechts enkele libellensoorten die binnen de Wet natuurbescherming een strenge bescherming genieten. Deze zijn voor wat betreft hun verspreiding gebonden aan specifieke habitateisen, die veelal alleen in natuurgebied zijn te vinden. Beschermde soorten zijn op de onderzoekslocatie niet te verwachten.

Vlinders

Beschermde vlinders stellen specifieke eisen aan het voortplantingshabitat. Bij het habitat is het belangrijk dat aan de eisen van alle stadia van de vlindersoort wordt voldaan. Voor de beschermde soorten in Nederland geldt dat deze veelal gebonden zijn aan zeldzame waardplanten, die vaak alleen in natuurterreinen zijn te vinden. Geschikte waardplanten voor beschermde vlindersoorten als sleedoornpage (sleedoorn), iepenpage (iep) en kleine ijsvogelvlinder (kamperfoelie) zijn op de onderzoekslocatie niet aanwezig. Grote, solitaire bomen in combinatie met geschikte voedselbomen voor grote vos (iep, zoete kers, breedbladige wilg) ontbreken tevens. Het is uitgesloten dat er binnen de onderzoekslocatie geschikt habitat aanwezig is voor een (deel)populatie van een beschermde vlindersoort.

Overige soorten

Overige beschermde soorten, zoals vliegend hert, Europese rivierkreeft en platte schijfhoren, zijn op de onderzoekslocatie uit te sluiten. Er is geen geschikt habitat voor dergelijke beschermde soorten op de onderzoekslocatie aanwezig en er zijn geen waarnemingen bekend in de directe omgeving van de onderzoekslocatie.

5.7 Vaatplanten

Aangezien de locatie geheel bestaat uit bebouwing, verharding, tuin, erf en begraasd weiland is het niet te verwachten dat er beschermde of zeldzame plantensoorten op de locatie te vinden zijn. De aanwezigheid van water, de zuurgraad van de bodem, de beschikbare hoeveelheid voedingsstoffen, de hoeveelheid zonlicht en de antropogene beïnvloeding bepalen in hoeverre een groeiplaats voor een bepaalde plant geschikt is. Vanwege de specifieke eisen die de meeste beschermde soorten stellen aan de groeiomstandigheden zijn beschermde vaatplanten op de onderzoekslocatie niet te verwachten.

Op de onderzoekslocatie zijn met name kruidachtige planten zoals de brandnetel, akkerdistel en veldzuring waargenomen. Langs de watergang groeit voornamelijk riet maar ook watermunt, kruipende boterbloem en zwanenhalsbloem. De watergang zelf wordt beslagen door klein kroos. Aan de randen van de verharding staan diverse bomen zoals schietwilg, linde, gewone es, plataan, tamme kastanje, grauwe abeel en zwarte els. Daarnaast staan in de tuin ten noorden van het woonhuis en aan weerszijden van de oprit diverse kleine fruitbomen.

6 TOETSING AAN SOORTENBESCHERMING

Als gevolg van de voorgenomen ingreep op de onderzoekslocatie kunnen er overtredingen van verbodsbepalingen uit soortbeschermingsparagrafen uit de Wet natuurbescherming optreden. In dit hoofdstuk wordt beschreven voor welke soorten er sprake is van dreigende overtreding van de Wet natuurbescherming en of met eenvoudige maatregelen overtreding is te voorkomen. Verder wordt beschreven voor welke soorten een vervolgtraject noodzakelijk is, bijvoorbeeld omdat toetsing van de ingreep aan de Wet natuurbescherming op basis van de huidige onderzoeksinspanning niet mogelijk is, en wat de eventuele consequenties zijn ten aanzien van ontheffingen.

6.1 Broedvogels

6.1.1 Jaarrond beschermde broedvogels

Huismus en gierzwaluw

De nesten van huismussen en gierzwaluwen zijn het gehele jaar beschermd en vallen onder de beschermingscategorie 2 van vogelnesten. Dit zijn nesten van koloniebroeders die elk seizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. Volgens artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming is het verboden nesten van huismussen en gierzwaluwen te beschadigen, te vernielen of weg te nemen.

In het woonhuis (nummer 1) en de nieuwe schuur (nummer 5) zijn mogelijk broedlocaties van de huismus en/of de gierzwaluw aanwezig. Het woonhuis en de nieuwe schuur zullen niet aangetast worden door de voorgenomen ingreep. Daarnaast zal het functioneel leefgebied van de huismus intact blijven, aangezien enkel verharding en bebouwing gesloopt zal worden en incidentele bomen rondom het woonhuis gekapt worden. Indien bij de werkzaamheden vrije aanliegroutes mogelijk blijven (geen materiaal of andere blokkades direct onder de kopgevels plaatsen) is verstoring van deze potentieel aanwezige broedlocaties niet aan de orde.

Boomvalk, ransuil en sperwer

De nesten van boomvalk, ransuil en sperwer zijn het gehele jaar beschermd en vallen onder de beschermingscategorie 5 van vogelnesten. Dit zijn nesten van vogels die vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan. Volgens artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming is het verboden nesten van de buizerd, ransuil en de sperwer te beschadigen, te vernielen of weg te nemen, indien onvoldoende alternatieven aanwezig zijn en zwaarwegende ecologische redenen gelden. Op basis van de huidige informatie is niet bekend of een roofvogel gebruik maakt van het nest. Indien een roofvogel gebruik maakt van het nest kan verstoring bij uitvoering van de werkzaamheden binnen het broedseizoen van de betreffende soorten (maart t/m juli) aan de orde zijn. Door de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren (augustus t/m februari) kan verstoring op voorhand voorkomen worden. Alternatief kan gekozen worden binnen het broedseizoen te werken en een straal van 80 meter rond het nest onverstord te laten. Gelet op de ligging van het nest direct naast de oprit zal dit (mogelijk) geen werkbare maatregel zijn. Wanneer verstoring binnen het broedseizoen onvermijdelijk is zal een nader onderzoek naar de soort boomvalk, ransuil en sperwer uitgevoerd dienen te worden binnen de respectievelijke broedseizoenen.

6.1.2 Algemene broedvogels

Voor de algemene broedvogelsoorten die op de onderzoekslocatie zijn te verwachten geldt dat, indien het groen buiten het broedseizoen wordt verwijderd, er geen overtredingen plaats zullen vinden met betrekking tot deze soorten. Artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming (Het is verboden nesten te beschadigen, te vernielen of weg te nemen) is van toepassing. De nesten mogen echter wel worden

weggenomen wanneer deze op dat moment niet in gebruik zijn. In de Wet natuurbescherming wordt geen vaste periode gehanteerd voor het broedseizoen. Globaal kan voor het broedseizoen de periode maart tot half augustus worden aangehouden. Geldend is echter de aanwezigheid van een broedgeval op het moment van ingrijpen.

6.2 Vleermuizen

Verblijfplaatsen in bebouwing

De opstallen 1, 3, 4 en 5 zijn in principe geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. De sloop van opstallen 3 en 4 zouden in geval van aanwezigheid van een verblijfsfunctie van vleermuizen kunnen leiden tot overtreding van de Wet natuurbescherming.

Alle vleermuissoorten zijn opgenomen in bijlage IV van de EU-Habitatrichtlijn, diersoorten van communautair belang die strikt moeten worden beschermd. Vleermuizen worden ook benoemd in Bijlage II van de conventie van Bonn.

Alle opstallen, behalve de hooiberg, zijn in potentie geschikt als vleermuisverblijfplaats. Gelet op de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor vleermuizen, zal aanvullend onderzoek noodzakelijk zijn bij de te slopen opstallen (nummer 3 en 4) om de daadwerkelijke functie van het gebied voor vleermuizen te kunnen vaststellen. Deze informatie is benodigd om vast te kunnen stellen of overtredingen van de Wet natuurbescherming aan de orde zijn. De vleermuissoorten die onderzocht dienen te worden zijn de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis en meervleermuis. Een dergelijk aanvullend onderzoek dient te worden uitgevoerd conform het protocol voor vleermuisonderzoek (Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, 2021). Dit houdt in dat afhankelijk van de potentiële functies er in de periode april tot en met september een aantal veldbezoeken uitgevoerd dient te worden. Vervolgens kan aan de hand van de onderzoeksresultaten worden vastgesteld of er overtredingen plaats zullen vinden bij de uitvoering van het project.

Het onderzoek dient niet uitgevoerd te worden bij het woonhuis en de nieuwere opstal, aangezien deze behouden worden in de huidige vorm. Wel dient rekening gehouden te worden tijdens de werkzaamheden met potentieel aanwezige vleermuisverblijfplaatsen onder het dak. Er mag geen materiaal opgeslagen worden direct onder de gevels zodat een vrije uitvliegroute behouden blijft. Daarnaast dient geen verlichting op de buitenmuren gericht te worden. Indien verlichting wenselijk is dient deze uitgevoerd te worden op een vleermuisvriendelijke wijze: de armatuur schijnt enkel naar beneden, is lager geplaatst dan de dakrand, heeft een kleine straal en is amberkleurig.

Bij het aantreffen van verblijfplaatsen van vleermuizen is bij de voorgenomen werkzaamheden overtreding van de Wet natuurbescherming naar verwachting niet te vermijden en is daarom een ontheffingsaanvraag aan de orde. Door het treffen van maatregelen zal de functionaliteit van een rust- of voortplantingsplaats behouden moeten worden en zal schade aan individuen moeten worden voorkomen. Deze maatregelen, omschreven in een activiteitenplan, dienen vervolgens ter goedkeuring te worden voorgelegd aan de provincie Zuid-Holland, middels een ontheffingsaanvraag.

Verblijfplaatsen in bomen

Door het dichte bladerdek konden de twee bomen vooraan de oprit niet volledig op loshangend schors en holtes geïnspecteerd worden. Het voornemen is om deze bomen te behouden. Indien deze bomen gekapt gaan worden dient eerst in de winterperiode een inspectie uitgevoerd te worden om vast te stellen of er vleermuisgeschikte openingen en/of holtes in de bomen aanwezig zijn. Wanneer deze aanwezig zijn zal een aanvullend onderzoek benodigd zijn om uitsluitel te geven of deze ook daadwerkelijk als dusdanig in gebruik is door ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis en/of gewone grootoorvleermuis, alvorens kap mogelijk is.

6.3 Rugstreeppad

De rugstreeppad (*Bufo calamita*) is opgenomen in de Habitatrichtlijn. Voortplantingsplaatsen en rustplaatsen van de rugstreeppad zijn beschermd onder artikel 3.5, lid 4 van de Wet natuurbescherming. De onderzoekslocatie vormt in potentie geschikt winterhabitat voor de rugstreeppadden. Deze soorten overwinteren onder takkenhopen, platte materialen, in zandhopen of in muizenholen, overal waar schuilmogelijkheden of makkelijk vergraafbare bodem aanwezig is. De rugstreeppadden overwinteren tussen oktober/november en eind maart (weersafhankelijk). Bij de sloop van de twee opstallen en aanleg van nieuwe opstallen kunnen zandhopen ontstaan waar rugstreeppad in kan gaan overwinteren. Geadviseerd wordt de werkzaamheden tussen half november en half maart uit te voeren zodat de rugstreeppad aan het overwinteren is en niet naar de locatie aangetrokken wordt. Indien buiten deze periode gewerkt wordt dient een paddenscherm rondom de bouwlocatie geplaatst te worden, ter preventie van het vestigen van rugstreeppadden in de nieuwe (al dan niet tijdelijke) zandhopen. Geadviseerd wordt om de maatregelen vast te leggen in een ecologisch werkprotocol.

6.4 Algemene grondgebonden zoogdieren en amfibieën

Voor de te verwachten soorten geldt dat de werkzaamheden mogelijk verstorend kunnen werken. Als gevolg van sloop- en kapwerkzaamheden kunnen dieren verwond of gedood worden en holen kunnen worden verwijderd. Dit houdt een overtreding van artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming in. Voor de te verwachten soorten geldt, op grond van het provinciale soortenbeleid, bij ruimtelijke ontwikkelingen echter een vrijstelling, waardoor geen ontheffing hoeft te worden aangevraagd. Het is echter in het kader van de zorgplicht wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen en al het redelijkerwijs mogelijke dient gedaan te worden om het doden van individuen te voorkomen. Het doden of verwonden kan plaatsvinden indien schuil- of voortplantingslocaties worden beschadigd. Dit kan door het verwijderen van opgeslagen groen of materiaal buiten de gevoelige periode van voortplanting of winterrust uit te voeren. Aanwezige dieren moeten de gelegenheid krijgen om veilig weg te komen.

6.5 Overige soort(groep)en

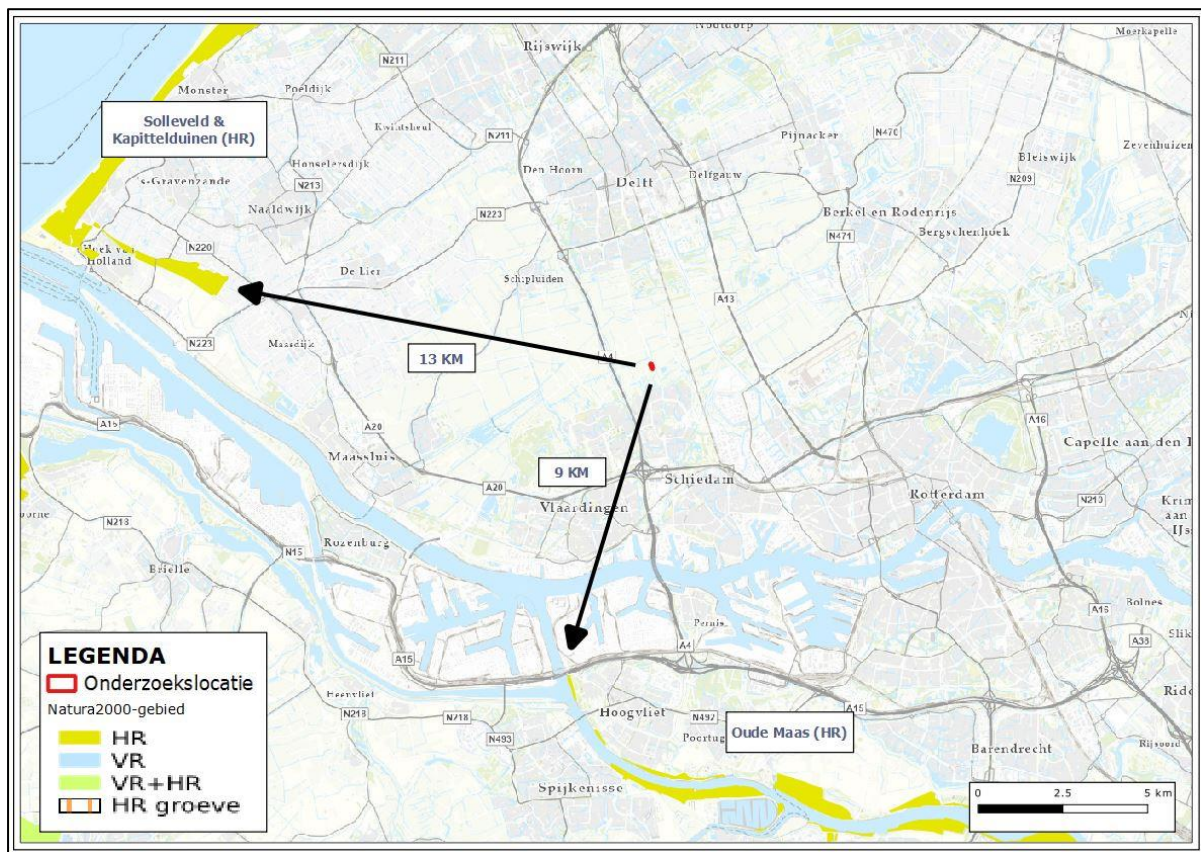
Overtredingen van de Wet natuurbescherming ten aanzien van beschermde soorten behorend tot de overige soortgroepen zijn wegens het ontbreken van geschikt habitat/verblijfsmogelijkheden, op basis van verspreidingsgegevens, de aanwezigheid van voldoende alternatieven en/of gezien de aard van de ingreep in dit geval niet aan de orde.

7 TOETSING AAN GEBIEDENBESCHERMING

In algemene zin kan er door een plan sprake zijn van negatieve gevolgen, op vanuit de Wet natuurbescherming aangewezen beschermde gebieden. In dit hoofdstuk wordt beschreven voor welke gebieden er mogelijk sprake is van negatieve effecten als gevolg van de voorgenomen ingrepen op de onderzoekslocatie. Verder wordt beschreven of een vervolgtraject noodzakelijk is en wat de eventuele consequenties zijn ten aanzien van vergunningen.

7.1 Natura 2000

De onderzoekslocatie is niet gelegen binnen de grenzen, of in de directe nabijheid van een gebied dat aangewezen is als Natura 2000. Het meest nabijgelegen stikstofgevoelige Natura 2000-gebied, Solleveld & Kapittelduinen, bevindt zich op circa 13 kilometer afstand ten westen van de onderzoekslocatie (zie figuur 42).

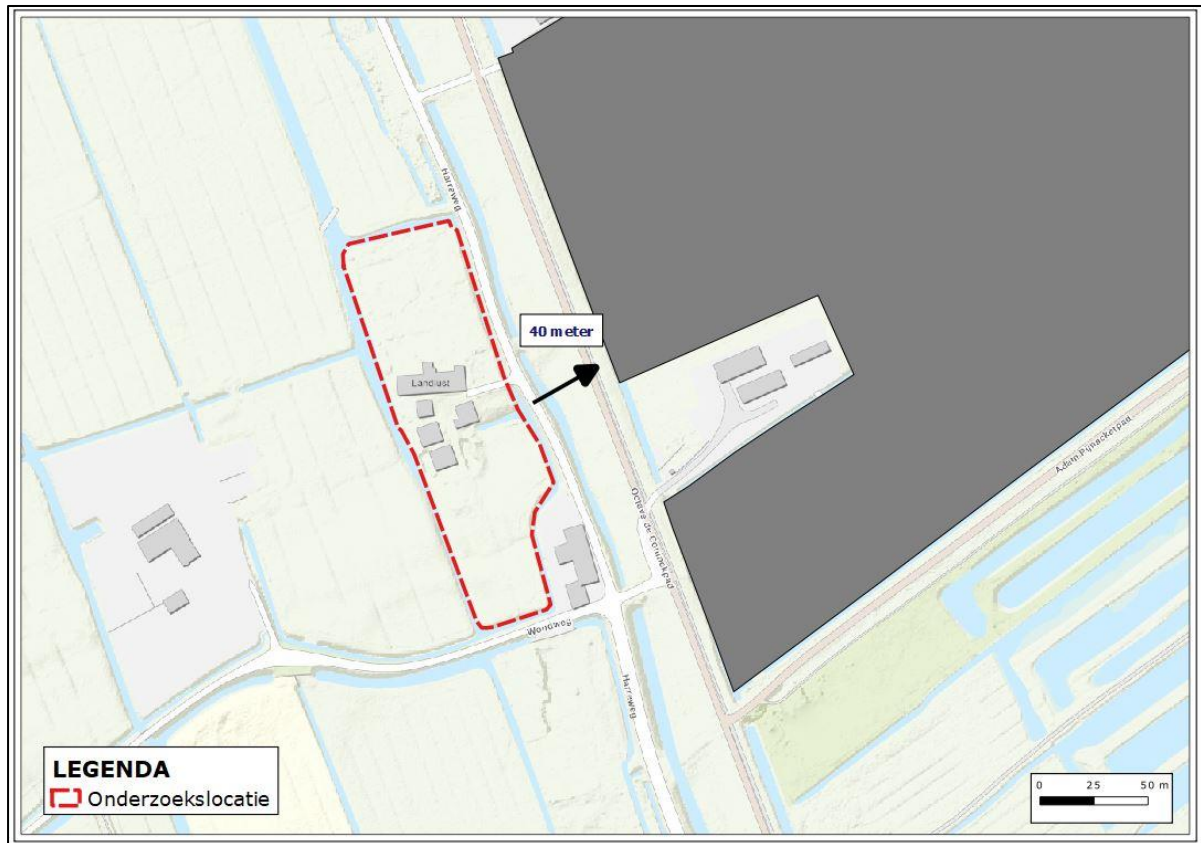

Figuur 42. Ligging onderzoekslocatie ten opzichte van Natura 2000. HR = habitatrictlijn, VR = vogelrichtlijn.

De onderzoekslocatie is niet gelegen binnen een Natura 2000-gebied. Indien er sprake zou zijn van een effect, betreft dit een extern effect, zoals toenames van geluid, trilling, licht of depositie van stikstof. Externe effecten als gevolg van de voorgenomen plannen op de onderzoekslocatie zijn, gezien de afstand (± 13 km) tot de meest nabijgelegen stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden in combinatie met de aard van de plannen niet te verwachten, gelet op de kleinschalige aard van de sloop en de realisatie van kleine opstallen voor particulier recreatief gebruik (paardenbak en opstal). Vervolgonderzoek in het kader van de gebiedsbeschermingsparagrafen uit de Wet natuurbescherming wordt niet noodzakelijk geacht.

7.2 Natuurnetwerk Nederland

De onderzoekslocatie maakt geen deel uit van het Natuurnetwerk. De onderzoekslocatie ligt wel in de nabijheid van een gebied, behorend tot het Natuurnetwerk Nederland. Het meest nabijgelegen gebied bevindt zich circa 40 meter ten oosten van de onderzoekslocatie. In figuur 43 is de ligging van de onderzoekslocatie ten opzichte van het Natuurnetwerk Nederland weergegeven.

Figuur 43. Ligging onderzoekslocatie ten opzichte van het Natuurnetwerk Nederland.

Gelet op artikel 6.24 van de omgevingsverordening van de provincie Zuid-Holland uit 2019 worden beperkingen opgelegd vanuit het kader van het Natuurnetwerk Nederland wanneer deze gelegen zijn in het Natuurnetwerk Nederland, of deel uitmaken van de strategische reservering van natuur. Beide vereisten zijn niet van toepassing op de onderhavige onderzoekslocatie. Vervolgonderzoek in het kader van het Natuurnetwerk Nederland wordt niet noodzakelijk geacht.

8 HOUTOPSTANDEN

De Wet natuurbescherming beschermt bos van minimaal 10 are en bomenrijen van minimaal 21 bomen, gelegen buiten de bebouwde kom (de zogenaamde 'houtopstanden'). Het is verboden deze houtopstanden geheel of gedeeltelijk te vellen zonder voorafgaande melding bij gedeputeerde staten. In dit hoofdstuk wordt beschreven of er bij de voorgenomen kap sprake is van meldingsplicht en herplantplicht conform artikel 4.2 en artikel 4.3 van de Wet natuurbescherming. Verder wordt beschreven of er vervolgmaatregelen getroffen dienen te worden ten behoeve van de voorgenomen houtkap.

De bomen op de onderzoekslocatie vallen niet onder de definitie houtopstanden, als bedoeld in paragraaf 4.1 van de Wet natuurbescherming. De te vellen bomen op de onderzoekslocatie zijn gelegen op een erf en in de tuin. Voor deze houtopstand geldt geen meldingsplicht en herplantplicht. Geadviseerd wordt om navraag te doen bij de gemeente of voor de te vellen bomen een meldingsplicht geldt.

9 SAMENVATTING EN CONCLUSIES

Econsultancy heeft in opdracht van Kragten een quickscan Wet natuurbescherming uitgevoerd aan de Harreweg 63 te Schiedam.

De quickscan Wet natuurbescherming is uitgevoerd in het kader van de voorgenomen herontwikkeling van de onderzoekslocatie, alsmede een voorgenomen aanpassing van het bestemmingsplan.

Het onderzoek heeft tot doel om in te schatten of er op de onderzoekslocatie planten- en diersoorten, gebieden of houtopstanden aanwezig zijn die volgens de Wet natuurbescherming een beschermde status hebben en die mogelijk negatieve gevolgen kunnen ondervinden door de voorgenomen ingreep.

De aanwezigheid van geschikt habitat op de onderzoekslocatie voor de verschillende soorten en soortgroepen is weergegeven in tabel I. In de tabel is samengevat of de voorgenomen ingreep mogelijk verstorend kan werken en wat de consequenties zijn voor eventuele vervolgstappen, zoals soortgericht nader onderzoek of vergunningstrajecten. In de tabel is weergegeven of maatregelen noodzakelijk zijn om overtreding van de Wet natuurbescherming voor bepaalde soortgroepen te voorkomen.

Tabel I. Overzicht geschiktheid onderzoekslocatie voor soortgroepen en te nemen vervolgstappen

Soortgroep		Geschikt habitat	Ingreep verstorend	Nader onderzoek	Ontheffings-aanvraag	Bijzonderheden / opmerkingen*
Broedvogels	algemeen	ja	ja	nee	nee	het verwijderen van nestgelegenheden buiten het broedseizoen uitvoeren
	jaarrond beschermd	ja	mogelijk	ja	mogelijk	verstorende werkzaamheden uitvoeren buiten broedseizoen roofvogels
Vleermuizen	verblijfplaatsen	ja	mogelijk	ja	mogelijk	nader onderzoek vleermuis (opstal 3 en 4)
	foerageergebied	ja	nee	nee	nee	aandacht voor verlichting van omgeving
	vliegroutes	ja	nee	nee	nee	-
Grondgebonden zoogdieren		ja	mogelijk	nee	nee	aandacht voor zorgplicht ten aanzien van algemene grondgebonden zoogdieren
Amfibieën		minimaal	mogelijk	nee	nee	In winterperiode werken of paddenschermen plaatsen, werken met ecologisch werkprotocol t.b.v. rugstreeppad aandacht voor zorgplicht ten aanzien van algemene amfibieën
Reptielen		nee	nee	nee	nee	-
Vissen		nee	nee	nee	nee	-
Libellen en vlinders		nee	nee	nee	nee	-
Overige ongewervelden		nee	nee	nee	nee	-
Vaatplanten		nee	nee	nee	nee	-
Gebiedsbescherming		Gebied aanwezig	Ingreep verstorend	Nader onderzoek	Vergunning-plicht	
Natura 2000		13 km	nee	nee	nee	-
Natuurnetwerk Nederland		40 m	nee	nee	nee	-
Houtopstanden		n.v.t.	-	-	-	-

* Wijzigingen in het planvoornemen kunnen van invloed zijn op de uitkomst van het onderzoek.

Conclusie

Uit de quickscan is gebleken dat twee opstallen (nummer 2 en 3) op de onderzoekslocatie in potentie verblijfplaatsen van **gebouwbewonende vleermuizen** bevatten, die door de voorgenomen ingreep verloren zullen gaan. Nader onderzoek dient uitgevoerd te worden om de daadwerkelijke functie van de opstallen voor de soortgroep vleermuis te bepalen.

In een boom bij de oprit zit een groot nest wat in potentie gebruikt wordt door **boomvalk, ransuil of sperwer**. Door buiten het broedseizoen van deze soorten te werken (buiten maart t/m juli) kan verstoring op voorhand voorkomen worden. Indien dit niet mogelijk is, en verstoring onvermijdelijk is, zal een nader onderzoek benodigd zijn om uitsluitel te geven over de bezetting van het nest.

De **rugstreeppad** kan aangetrokken door de sloop- en aanlegwerkzaamheden op de onderzoekslocatie. Door de werkzaamheden binnen de overwinterperiode van de rugstreeppad uit te voeren, tussen half november en half maart, wordt voorkomen dat de rugstreeppad zich op de onderzoekslocatie vestigt. Indien dit niet mogelijk is dient een paddenscherm rondom de bouwlocatie geplaatst te worden om de rugstreeppad te weren en gebruik gemaakt te worden van een op maat gemaakt ecologisch werkprotocol.

Er is geen sprake van een beschermde houtopstand zoals beschreven in de Wet natuurbescherming. Het planvoornemen is om geen bomen te kappen. Indien dit voornemen wijzigt dient navraag gedaan te worden bij de gemeente naar de eventuele noodzaak voor een kapvergunning. Overtredingen ten aanzien van de paragrafen omtrent gebiedsbescherming (Natura 2000 en het Natuurnetwerk Nederland) zijn niet aan de orde.

Voor beschermde soorten behorend tot de overige soortgroepen zijn overtredingen ten aanzien van de Wet natuurbescherming wegens het ontbreken van geschikt habitat, het ontbreken van sporen en/of vanwege een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling niet aan de orde. Wel dient rekening te worden gehouden met de algemene zorgplicht en het broedseizoen van vogels (maart tot september).

Aanbevelingen

Het woonhuis (nummer 1) en de nieuwe schuur (nummer 5) kunnen in potentie broedlocaties van huismus en gierzwaluw en verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen bevatten. Aanbevolen wordt om tijdens de werkzaamheden een vrije vliegroute naar het dak te waarborgen door geen materiaal tegen de buitenmuren op te slaan. Hierdoor kunnen gierzwaluwen en vleermuizen vrij in en uit blijven vliegen.

Daarbij wordt ook geadviseerd om tijdens de werkzaamheden geen verlichting op de buitenmuren te richten. Indien verlichting wenselijk is dient deze uitgevoerd te worden op een vleermuisvriendelijke wijze: de armatuur schijnt enkel naar beneden, is lager geplaatst dan de dakrand, heeft een kleine straal en is amberkleurig.

Econsultancy
Rotterdam, 6 oktober 2021.

GERAADPLEEGDE BRONNEN

Broekhuizen, S., Spoelstra, K., Thissen, J., Canters, K. & Buys, J. (2016). Atlas van de Nederlandse zoogdieren - Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden.

BIJ12 (2017a). Kennisdocument huismus. Opgehaald van <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-009-Kennisdocument-Huisumus-1.0.pdf>.

BIJ12 (2017b). Kennisdocument gierzwaluw. Opgehaald van <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-006-Kennisdocument-Gierzwaluw-1.0.pdf>.

BIJ12 (2017c). Kennisdocument steenuil. Opgehaald van <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-019-Kennisdocument-Steenuil-1.0.pdf>.

BIJ12 (2017d). Kennisdocument gewone dwergvleermuis. Opgehaald van <https://www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-004-Kennisdocument-Gewone-dwergvleermuis-1.0.pdf>.

Limpens H. & Regelink J. (2017). Vleermuizen en planologie. Zoogdierverseniging, Nijmegen.

Ministerie van Economische Zaken (2016). Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen. Lees hier wat de Wet natuurbescherming daarover regelt. Versie 1.3, december 2016. Ministerie van Economische Zaken, Den Haag.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (z.d.). Natura 2000 gebieden. Geraadpleegd op 23 september 2021. van <https://www.natura2000.nl/gebieden>.

Nationale Database Flora en Fauna (z.d.). Uitvoerportaal; zoekgebied Zuid-Holland, periode 2016-2021. NDFF. Geraadpleegd op 23 september 2021. van <https://ndff-ecogrid.nl>.

Sovon (z.d.). Soortenoverzicht. Geraadpleegd op 23 september 2021. van <https://stats.sovon.nl/stats/soorten>.

Verspreidingsatlas (z.d.). NDFF Verspreidingsatlas. Geraadpleegd op 23 september 2021. van <https://www.verspreidingsatlas.nl/>.

Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus (2021). Vleermuisprotocol 2021. Opgehaald van <https://netwerkgroenebureaus.nl/vleermuisprotocol>.

Wet natuurbescherming (2015, 16 december). Opgehaald van: <https://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2021-02-17>.

Provinciale bronnen

Provinciale staten van Zuid-Holland (2019). Verordening (PZH-2019-677696264) houdende regels over het beschermen en benutten van de fysieke Geraadpleegd op 23 september 2021. van <https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR622914/2>.

Bijlage 1 toelichting verbodsbepalingen Wet natuurbescherming

Zorgplicht

Het eerste artikel in de Wet natuurbescherming heeft betrekking op de zorgplicht en heeft betrekking op het voorkomen of beperken van schade aan soorten en gebieden, voor zover deze niet middels overige verbodsbepalingen zijn gereguleerd (zie tabel II). Het gaat daarbij in de praktijk vooral om minder streng beschermde soorten, waarbij het onnodig doden, verwonden of beschadigen dient te worden vermeden.

Tabel II. Zorgplicht

Artikel 1.11. Zorgplicht	
1.	Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2.	De zorg houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten: a) dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel, b) indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of c) voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.

Overtreding van de zorgplicht is niet strafbaar gesteld; “de zorgplicht kan wel door toepassing van bestuursdwang worden gehandhaafd”. Deze formulering van de zorgplicht brengt met zich mee dat wanneer men een bepaalde handeling wilt verrichten die gevolgen voor natuurwaarden zou kunnen hebben, men zich daaraan voorafgaand op de hoogte stelt van de aanwezige natuurwaarden, de kwetsbaarheid ervan en de mogelijke gevolgen daarvoor van het voorgenomen handelen. De zorgplicht is te allen tijde van toepassing, ook al vindt er geen overtreding van een verbodsbepaling plaats. Indien er aanleiding is maatregelen te nemen ten aanzien van de zorgplicht, zal dat voor het betreffende beschermde natuurgebied en de betreffende soortgroep in deze rapportage worden aangegeven.

Soortenbescherming

De Wet natuurbescherming onderscheidt beschermingsregimes voor soorten op grond van internationale verdragen, aangevuld met soorten die vanuit een nationaal oogpunt beschermd worden. Hierdoor zijn er in de Wet natuurbescherming drie verschillende verbodsartikelen per categorie soorten;

- soorten van de Vogelrichtlijn (*artikel 3.1*);
- soorten van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (*artikel 3.5*);
- andere soorten (*artikel 3.10*).

In tabel III t/m V worden deze artikelen nader toegelicht.

Tabel III. Verbodsbepalingen en toelichting Artikel 3.1 Wet natuurbescherming

Artikel 3.1. Soorten van de Vogelrichtlijn	
1.	Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2.	Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3.	Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4.	Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5.	Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.
Toelichting	
Alle inheemse vogelsoorten in Nederland vallen onder de Vogelrichtlijn. De Vogelrichtlijn is een richtlijn vanuit de Europese Unie uit 1979 en heeft betrekking op de instandhouding van alle natuurlijk in het wild levende vogelsoorten op het Europese grondgebied van de Lidstaten waarop het Verdrag van toepassing is. De lijst met soorten is niet limitatief.	

Tabel IV. Verbodsbepalingen en toelichting Artikel 3.5 Wet natuurbescherming

Artikel 3.5. In het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn	
1.	Het is verboden in het wild levende dieren van deze soorten in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2.	Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3.	Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4.	Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van deze dieren te beschadigen of te vernielen.
5.	Het is verboden planten van soorten uit de Habitatrichtlijn of het Verdrag van Bern in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onttrenten of te vernielen.
Toelichting	
Het gaat bij artikel 3.5 over in het wild levende dieren van verschillende soortgroepen. In de wet wordt voor vogelsoorten uit bijlage II van het verdrag van Bern geen uitzondering gemaakt. Van de vogelsoorten die in Nederland voorkomen is hieronder een selectie gemaakt. Van de overige soortengroepen zijn alle soorten genoemd.	
Soorten	
Planten	drijvende waterweegbree, groenknolorchis, kruipend moerasscherm, zomerschroeforchis
Zoogdieren	bever, hamster, hazelmuis, lynx, Noordse woelmuis, otter, wolf, wilde kat
Walvisachtigen	bruinvis, bultrug, butskop (hille), dwergpotvis, dwergvinvis, gestreepte dolfin, gewone dolfin, gewone spitsdolfijn, gewone vinvis, griend, grijze dolfin, kleine zwaardwalvis, narwal, Noordse vinvis, orka, potvis, spitsdolfijn van Gray, tuimelaar, walrus witflankdolfijn, witsnuitdolfijn, witte dolfin
Vleermuizen	Bechsteins vleermuis, bosvleermuis, Brandts vleermuis, franjestaart, gewone baardvleermuis, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, grijze grootoorvleermuis, grote hoefijzerneus, grote rosse vleermuis, ingekorven vleermuis, kleine dwergvleermuis, kleine hoefijzerneus, laatvlieger, meervleermuis, mopsvleermuis, Noordse vleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis, tweekleurige vleermuis, vale vleermuis, watervleermuis
Amfibieën	boomkikker, geelbuikvuurpad, heikikker, kamsalamander, knoflookpad, poelkikker, rugstreeppad, vroedmeesterpad
Reptielen	dikkopschildpad, gladde slang, Kemps' zeeschildpad, lederschildpad, muurhagedis, soepschildpad, zandhagedis
Vissen	houting, steur
Vlinders	apollovlinder, boszandoog, donker pimpernelblauwtje, grote vuurvlinder, moerasparelmoervlinder, monarchvlinder, pimpernelblauwtje, teunisbloempijlstaart, tijmblauwtje, zilverstreephooibeestje
Libellen	bronslibel, gaffellibel, gevlekte witsnuitlibel, groene glazenmaker, mercurwaterjuffer, Noordse winterjuffer, oostelijke witsnuitlibel, rivierrombout, sierlijke witsnuitlibel
Insecten	brede geelrandwaterroofkever, gestreepte waterroofkever, heldenbok, juchtleerkever, oeveraas, vermiljoenkever
Overig	Bataafse stroommossel, platte schijfhoren

Artikel 3.5. In het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn

Vogels	appelvink, baardman, beflijster, bergeend, bergfluit, bijeneter, blauwborst, blauwe kiekendief, boerenzwaluw, bontbekplevier, bonte strandloper, bonte vliegenvanger, boomklover, boomkruiper, boompieper, boomvalk, bosrietzanger bosruiter, bosuil, braamsluiper, brandgans, bruine kiekendief, buizerd, casarca, Cetti's zanger, draaihal, duinpieper, dwergmeeuw, dwergster, Engelse kwikstaart, Europese kanarie, fitis, fluit, geelgors, gekraagde roodstaart, gele kwikstaart, geoorde fuut, glanskop, goudhaan, grasmus, graspieper, graszanger, grauwe kiekendief, grauwe klauwier, grauwe vliegenvanger, griel, groene specht, groenling, grote bonte specht, grote gele kwikstaart, grote karekiet, grote stern, grote zilvereiger, havik, heggenmus, hop, huiszwaluw, ijsvogel, kerkuil, klapekster, klein waterhoen, kleine barmstij, kleine bonte specht, kleine karekiet, kleine plevier, kleine zilvereiger, kleinste waterhoen, kluut, kneu, koolmees, koereiger, kraanvogel, krekelzanger, kortsnavelboomkruiper, kruisbek, kuifmees, kwak, kwartelkoning, lepelaar, matkop, middelste bonte specht, nachtegaal, Noordse stern, oehoe, oeverloper, oeverpieper, oeverzwaluw, ooievaar, orpheusspotvogel, paapje, pestvogel, pimpelmees, poelruiter, porseleinhoen, purperreiger, putter, ransuil, rietgors, rietzanger, rode wouw, roerdomp, roodborst, roodborsttapuit, roodhalsfuut, rouwkwikstaart, sijs, slangenarend, slechtvalk, smelleken, snor, sperwer, spotvogel, sprinkhaanzanger, steenuil, steltkluut, strandplevier, taigaboomkruiper, tapuit, tijtjaf, torenvalk, tuinfluit, velduil, visarend, visdief, vuurgoudhaan, wespandief, wielewaal, winterkoning, witbandkruisbek, witte kwikstaart, witwangster, nachtzwaluw, woudaap, zeearend, zwarte mees, zwarte ooievaar, zwarte roodstaart, zwarte specht, zwarte stern, zwarte wouw, zwartkop, zwartkopmeeuw
--------	---

Tabel V. Verbodsbepalingen en toelichting Artikel 3.10 Wet natuurbescherming

Artikel 3.10. Andere soorten		
Het is verboden om: 1. In het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, vlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A1, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen. 2. De vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen. 3. Vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B2, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.		
Toelichting		
Het gaat bij artikel 10 om in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, vlinders, libellen en kevers. Dieren zijn opgenomen in bijlage onderdeel A1. Planten zijn opgenomen in bijlage onderdeel B2 van de Wet natuurbescherming. Voor een aantal zoogdieren, amfibieën en reptielen geldt per provincie een vrijstelling onder bepaalde voorwaarden. Dit verschilt per provincie. De betreffende soorten zijn aangegeven met een sterretje. Daarnaast is het mogelijk dat sommige provincies ook 'eigen' beschermde soorten hanteren, als aanvulling op het landelijke.		
Soorten		
Dieren	Zoogdieren	aardmuis*, boommarter, bosmuis*, bunzing*, damhert, das, dwergmuis*, dwergspitsmuis*, edelhert, eekhoorn*, egel*, eikelmuis, gewone bosspitsmuis*, gewone zeehond, grote bosmuis, grijze zeehond, haas*, hermelijn*, huisspitsmuis*, konijn*, molmuis, ondergrondse woelmuis*, ree*, rosse woelmuis*, steenmarter*, tweekleurige bosspitsmuis*, veldmuis*, veldspitsmuis, vos*, waterspitsmuis, wezel*, wild zwijn, woelrat*
	Amfibieën	Alpenwatersalamander, bruine kikker*, gewone pad*, kleine watersalamander*, meerkikker*, middelste groene kikker*, vinpootsalamander, vuursalamander
	Reptielen	adder, hazelworm*, levendbarende hagedis*, ringslang
	Vissen	beekdonderpad, beekprik, elrits, gestippelde alver, grote modderkruiper, kwabaal
	vlinders	aardbeivlinder, bosparelmoevlinder, bruin dikkopje, bruine eikenpage, donker pimpernelblauwtje, duinparelmoevlinder, gentiaanblauwtje, grote parelmoevlinder, grote vos, grote vuurvlinder, grote weerschijnvlinder, iepenpage, kleine heivlinder, kleine ijsvogelvlinder, komavvlinder, pimpernelblauwtje, sleedoornpage, spiegel dikkopje, veenbesblauwtje, veenbosparelmoevlinder, veenhooibeestje, veldparelmoevlinder, zilveren maan
	Libellen	beekrombout, bosbeekjuffer, donkere waterjuffer, gevlekte glanslibel, gewone bronlibel, hoogveenglanslibel, Kempense heidelibel, speerwaterjuffer
	Overige soorten	Europese rivierkreeft, vliegend hert
Planten		akkerboterbloem, akkerdoornzaad, akkerogentroost, bekierde ogentroost, berggamander, bergnachtsorchis, blaasvaren, blauw guichelheil, bokkenorchis, bosboterbloem, bosdravik, brave hendrik, brede wolfsmelk, breed wollegras, bruinrode wespenorchis, dennenorischis, dregs, echte gamander, franjegentiaan, geelgroene wespenorchis, geploide vrouwenmantel, getande veldsla, gevlekt zonneroosje, glad biggenkruid, gladde zegge, groene nachtsorchis, groensteel, groot spiegelklokje, grote bosaardbei, grote leeuwenklauw, honingorchis, kalkboterbloem, kalketrip, karthuiszanger, karwijselie, kleine ereprijs, kleine schorseeneer, stijve wolfsmelk, kleine wolfsmelk, kluwenklokje, knollathyrus, knolspirea, korensla, kranskarwij, kruip-tijm, lange zonnedaauw, liggende ereprijs, moerasgamander, muurbloem, naakte lathyrus, naaldenkervel, pijlscheefkalk, roggelelie, rood peperboompje, rozenkransje, ruw pazelzaad, scherpkruid, schubvaren, schubzegge, smalle raai, spits havikskruid, steenbraam

Volgens artikel 3.31 zijn de verboden, bedoeld in de artikelen 3.1, 3.5 en 3.10 niet van toepassing op handelingen die zijn beschreven in en aantoonbaar worden uitgevoerd overeenkomstig een door het Ministerie van Economische Zaken goedgekeurde gedragscode en die plaatsvinden in het kader van bestendig beheer, bestendig gebruik, of ruimtelijke ontwikkeling of inrichting.

Houtopstanden

De bescherming van houtopstanden onder conform hoofdstuk 4 van de Wet natuurbescherming heeft als doel om het aanwezige areaal bos in Nederland te behouden. Onder houtopstanden vallen alle zelfstandige eenheden van bomen, boomvormers of struiken van een oppervlakte van tien are of meer of rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat.

Binnen de Wet natuurbescherming zijn op houtopstanden de artikelen van toepassing die zijn opgenomen in tabel VI.

Tabel VI. Bescherming houtopstanden in de Wet natuurbescherming

Artikel 4.1	De artikelen uitgezonderd artikel 4.6 zijn niet van toepassing op: - Houtopstanden binnen de bij besluit van de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom; - Houtopstanden op erven of in tuinen; - Fruitbomen en windschermen om boomgaarden; - Naaldbomen, kennelijk bedoeld om te dienen als kerstbomen, indien niet ouder dan twintig jaar; - Kweekgoed; - Wegbeplantingen, beplantingen langs waterwegen en eenrijige beplantingen langs landbouwgronden bestaande uit wilgen en populieren; - het dunnen van een houtopstand; - uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande beplantingen die kennelijk zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa, indien zij: - ten minste eens per tien jaar worden geoogst; - bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per beplantingseenheid, zijnde een aaneengesloten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan twee meter, en - zijn aangelegd na 1 januari 2013.
Artikel 4.2	- Het is verboden een houtopstand geheel of gedeeltelijk te vellen of te doen vellen, met uitzondering van het periodiek vellen van griend- of hakhout, zonder voorafgaande melding daarvan bij gedeputeerde staten. - Gedeputeerde staten kunnen het vellen van houtopstanden telkens voor ten hoogste vijf jaar verbieden ter bescherming van bijzondere natuur- of landschapswaarden.
Artikel 4.3 lid 1 en 2	Ingeval een houtopstand geheel of gedeeltelijk is geveld, met uitzondering van het periodiek vellen van griend- of hakhout, of anderszins teniet is gegaan, draagt de rechthebbende zorg voor het op bosbouwkundig verantwoorde wijze herbeplanten van dezelfde grond binnen drie jaar na het vellen of tenietgaan van de houtopstand. De rechthebbende vervangt binnen drie jaar na de herbeplanting, bedoeld in het eerste lid, herbeplanting die niet is aangeslagen.
Artikel 4.4 lid 1	De artikelen 4.2, eerste en derde lid, en 4.3, eerste en tweede lid, zijn niet van toepassing op: het vellen van houtopstanden en herbeplanten op een wijze die is beschreven in en aantoonbaar wordt gerealiseerd overeenkomstig een door Onze Minister goedgekeurde gedragscode. het vellen van houtopstanden ter uitvoering van een instandhoudingsmaatregel of een passende maatregel in het kader van natuurontwikkeling en -beheer
Artikel 4.5	Gedeputeerde staten kunnen ontheffing verlenen van artikel 4.3, eerste en tweede lid, ten behoeve van herbeplanting op andere grond, indien de herbeplanting voldoet aan bij provinciale verordening gestelde regels.

Bijlage 2 Verklarende woordenlijst

Externe werking

Niet alleen activiteiten in een Natura 2000-gebied/NNN hebben invloed op de staat van instandhouding van het gebied, ook activiteiten buiten het gebied kunnen de natuurwaarden in een gebied beïnvloeden. Dit wordt "externe werking" genoemd. Er bestaat geen ruimtelijke grens voor externe werking: bepalend zijn de effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de soorten en habitattypen in het Natura 2000-gebied/NNN, ongeacht de afstand tot het beschermde gebied.

Expert Judgement

Inschatting van een deskundige op grond van zijn kennis en ervaring.

Foerageerhabitat

Het gebied waarbinnen een soort voedsel zoekt.

Foerageren

Zoeken en vinden van voedsel door dieren (jachtgebied).

Functioneel leefgebied

Hiermee wordt het gebied dat is benodigd om de functionaliteit van een voortplantingsplaats of van een vaste- rust of voortplantingsplaats te behouden. Een nestlocatie of voortplantingsplaats kan bijvoorbeeld alleen succesvol functioneren, wanneer er voldoende habitat (schuilgelegenheid, voedsel etc.) van voldoende kwaliteit aanwezig is om te kunnen paren, eieren te leggen en jongen groot te brengen.

Gunstige staat van instandhouding

Er is sprake van een gunstige staat van instandhouding van een soort of habitatype als de omstandigheden waarin de soort of het habitatype voorkomt perspectief bieden op een duurzaam voortbestaan van die soort of dat habitatype.

Habitat

Omvat de plaatsen waar een bepaald organisme voorkomt doordat de abiotische en biotische factoren (niet levende en levende natuur) van die plaatsen voldoen aan de eisen en toleranties die het organisme stelt om te kunnen overleven, groeien en zich voortplanten.

Kraamverblijfplaats

Voortplantingsplaats van vleermuizen. Het gaat hierbij vaak om de vrouwelijke exemplaren van een kolonie (ook wel kraamgroep genoemd) die gezamenlijk hun jongen grootbrengen. De aantallen vleermuizen in een kraamgroep kan oplopen tot meerdere honderden exemplaren.

Landschappelijk inpassingsplan

Het inpassen van ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied middels een ontwerp van de groenvoorziening, dat voldoet aan het beleid ten aanzien van ruimtelijke kwaliteit. Hierdoor wordt zorg gedragen dat een ruimtelijke ontwikkeling past in het landschap.

Landhabitat

Amfibieën zijn voor de voortplanting afhankelijk van water. Buiten de voortplantingsperiode maakt de soortgroep gebruik van landhabitat als onderdeel van het leefgebied. Landhabitat voor amfibieën omvat onder andere structuurrijke of opgaande vegetatie zoals (loof)bos, houtwallen, struikgewas, heide, ruigtekruiden, vegetaties en moeras.

Mitigerende maatregelen

Maatregelen die negatieve effecten bij een ingreep voorkomen of reduceren.

Omgevingscheck

Een omgevingscheck wordt uitgevoerd bij verlies van leefgebied van een jaarrond beschermde functie van een soort die door een ingreep (tijdelijk) verloren gaat. De omgeving van de ingreep wordt door een ter zake deskundige beoordeeld op aanwezigheid van voldoende alternatief leefgebied en/of potentiële verblijfplaatsen.

Ontheffing

De Wet natuurbescherming is bedoeld om planten- en diersoorten die vrij in het wild leven te beschermen. Om deze kwetsbare soorten te beschermen bevat de Wet natuurbescherming een aantal verbodsbepalingen. Onder bepaalde voorwaarden mogen de activiteiten wel doorgaan, daarvoor kan een ontheffing benodigd zijn. Een ontheffing is een besluit waarbij in een individueel concreet geval een uitzondering op een wettelijk verbod wordt gemaakt.

Paarverblijfplaats

Dit is een verblijfplaats die hoofdzakelijk in het najaar (september/oktober) door vleermuizen worden gebruikt om te paren. Eén mannetje kan een dergelijke verblijfplaats met meerdere vrouwtjes delen. In de omgeving van de paarverblijfplaats wordt veelal door het territoriale mannetje middels baltsvluchten getracht vrouwtjes aan te lokken.

Activiteitenplan

Een activiteitenplan dient als begeleidend document voor een ontheffingsaanvraag. In het activiteitenplan zijn maatregelen verwoord waarmee de functionaliteit van een rust- of voortplantingsplaats van een beschermde soort behouden blijft en schade aan individuen wordt voorkomen.

Populatie

Een biologische populatie is een groep individuen van dezelfde soort die zich onderling voortplant en als zodanig geïsoleerd is van andere zulke groepen.

Rode Lijst

Rode Lijsten laten zien welke soorten zijn verdwenen en welke soorten in een gebied sterk zijn achteruitgegaan of zeldzaam zijn. Er bestaan verschillende Rode Lijsten. Voor vogels, voor zoogdieren, planten, paddenstoelen, insecten en voor allerlei andere soortgroepen. Rode Lijsten hebben geen officiële juridische status. Plaatsing op de lijst maakt een dier dus nog geen 'beschermde diersoort' in de zin van de Wet natuurbescherming. De Rode Lijsten hebben in de praktijk wel een belangrijke signaleringfunctie. Door de Rode Lijst te raadplegen, kunnen alle instellingen die met natuurbehoud te maken hebben rekening houden met bedreigde soorten.

Significant negatief effect

Een effect is in het kader van de Wet natuurbescherming significant als de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied dreigen te worden aangetast.

Het begrip 'significant' staat centraal in de toepassing van het beschermingsregime voor Natura 2000-gebieden bij zowel vaststelling van beheerplannen als de vergunningverlening. Het bepaalt of een uitvoerige toetsing, een zogenaamde passende beoordeling, moet worden uitgevoerd. Indien als gevolg van een ingreep de toekomstige oppervlakte habitat of leefgebied, aantal van een soort of kwaliteit van een habitat lager zal worden dan zoals bedoeld in de instandhoudingsdoelstelling, dan kan sprake zijn van significante gevolgen. Voor het goede begrip, de soorten hoeven er niet te zitten, het gebied moet geschikt zijn voor de soorten.

Voortplantingsplaats of rustplaats

Een plek binnen het leefgebied van een soort die essentieel is voor de levenscyclus van een individu. De Wet natuurbescherming omschrijft niet exact wat een vaste rust- of voortplantingsplaats is. Dit is soortafhankelijk.

Vliegroute

Een vaste route die door vleermuizen wordt gebruikt tussen de verblijfplaatsen naar foerageergebieden.

Winterverblijfplaats

Verblijfplaats die gebruikt wordt om de periode van winterrust te overbruggen. Voor vleermuizen zijn dit vorstvrije, maar koele en vochtige plekken. Er kans sprake zijn van massaverblijfplaatsen, verblijfplaatsen van kleine groepen of één of enkele individuen.

Zomerverblijfplaats

Buiten de kraamperiode worden deze door groepjes vrouwtjes en jongen gebruikt, in de kraamperiode door individuele mannetjes.

